

Biuletyn

informacyjny

11-12/2022

Aplikacja eDWIN

**Program profilaktyki zdrowotnej
dla mieszkańców obszarów wiejskich**

Wspieramy rolnictwo ekologiczne

**300 tys. zł na odtworzenie potencjału
gospodarstwa**

Dopłaty do ubezpieczenia zwierząt

Szanowni Państwo!

Zbliża się wyjątkowy czas – Święta Bożego Narodzenia. W wielu domach przy wigilijnym stole zasiądzie więcej osób niż dotychczas. Polskie rodziny otworzyły swoje serca i drzwi dla potrzebujących sąsiadów zza wschodniej granicy. Wierzę, że nie zabraknie dla nich miejsca przy bożonarodzeniowym stole, bo choć w różnym czasie obchodzimy Święta, to przecież modlimy się do tego samego Boga.

Życzę Państwu, aby mimo trudnych doświadczeń i wyzwań mijającego roku zwyciężył czas pojednania, miłości, a przede wszystkim nadziei.

Gromadząc się przy choince i zasiadając do wigilijnej wieszery, pamiętajmy też o rolnikach i producentach żywności, dzięki którym na naszych stołach pojawia się chleb i doskonała żywność. To oni na co dzień zapewniają nam bezpieczeństwo żywnościowe.

Gieszmy się wspólnym przeżywaniem narodzin Chrystusa i dziękujmy Bogu za opiekę. Niech nadchodzący 2023 rok obdarzy Państwa wieloma Łaskami Bożymi, zdrowiem i pomysłnością. Niech pokój zagości na świecie i w naszych sercach.

*Henryk Kowalczyk
Wicepremier
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi*

HENRYK KOWALCZYK,
wiceprezes Rady Ministrów,
minister rolnictwa i rozwoju wsi

Szanowni Państwo!

Koniec roku to czas na podsumowania i plany. Minął także rok, odkąd objąłem urząd Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a jednocześnie powierzono mi tę rolę wicepremiera. Jest to dobra okazja, aby zdać relację z podejmowanych w tym czasie działań.

Przychodząc do resortu rolnictwa pod koniec października 2021 r., zastałem bardzo złą sytuację w zakresie realizacji planów bioasekuracji, a przecież z wirusem afrykańskiego pomoru świń zmagamy się od 2014 r. Na początku listopada 2021 r. tylko kilka procent tych planów było gotowych. W pomoc przy ich opracowaniu zostały zaangażowane wszystkie siły: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), Ośrodki Doradztwa Rolniczego (ODR) oraz Inspekcja Weterynaryjna. W efekcie już w grudniu 2021 r. mieliśmy plany gotowe w 95 proc.

Kolejne działania dotyczyły zmiany stawek za wyłączenie z hodowli – 1 zł/1 dzień i maksymalnie do 200 świń. Podjęte zostały też konkretne kroki, aby policyzować dziki, gdyż wcześniejsze szacunki były bardzo rozbieżne. Skonkretyzowane i celowe działania spowodowały wyraźny spadek liczby ognisk ASF w hodowli: ze 124 w 2021 r. do 14 w 2022 r.

Z walką z wirusem afrykańskiego pomoru świń wiąże się też sytuacja na rynku trzody chlewnej. Był to rok niezwykle trudny dla tej branży nie tylko w Polsce, lecz w całej Europie. Wstrzymanie przez Chiny impor-

tu wieprzowiny spowodowało liczne likwidacje hodowli w Europie. Niestety, dotyczyło to również polskiej hodowli. Dlatego podjęliśmy decyzję o wsparciu hodowców i zastosowaliśmy dopłaty do loch w wysokości 100 zł do co najmniej 10 urodzonych prosiąt. Po raz pierwszy ten mechanizm dotyczył okresu listopad 2021 r. – maj 2022 r., w którym rolnicy otrzymali łącznie blisko 250 mln zł. Kolejne wsparcie, w wysokości 80 zł, dotyczyło okresu maj – lipiec 2022 r., wówczas rolnicy otrzymali łącznie blisko 150 mln zł. Jednocześnie informuję, że obecnie jest przygotowywane kolejne wsparcie. Tym razem będzie to dopłata ryczałtowa do stada.

Jesień ubiegłego roku to także drastyczne wzrosty cen surowców energetycznych. Była to świadoma i celowa gra na rynkach ze strony Rosji, która przygotowywała się do napaści na Ukrainę. Bardzo wysokie ceny gazu przełożyły się wprost na równie gwałtowny wzrost cen nawozów, w których cena gazu stanowi ponad 80 proc. kosztów.

Realizując nasze zobowiązanie wobec rolników, że nie zostawimy ich samych z problemami, podjęliśmy starania o wyrażenie zgody Komisji Europejskiej na zastosowanie dopłat do zakupu nawozów. Po długich oczekiwaniach zgodę otrzymaliśmy i Polska, jako jedyny kraj w Unii Europejskiej, zastosowała taki mechanizm. Rolnicy złożyli wnioski na 3,5 mld zł. To

było rzeczywiście rekordowe wsparcie, ale też sytuacja była wyjątkowa.

Kolejnym, nierozwiązanym od lat problemem była kwestia ubezpieczeń upraw i zwierząt gospodarskich. Zostały zakupione udziały i powstała firma AGRO Ubezpieczenia – Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych z kompleksową ofertą ubezpieczeń, także od skutków suszy. Istotne jest właśnie to, aby rolnicy ubezpieczali się kompleksowo. Wprowadziliśmy także możliwość dokonania przez rolnika cesji na rzecz ARiMR, aby uregulować 35 proc. składki z należnych rolnikowi środków z płatności bezpośrednich. To ważne, gdyż można się ubezpieczyć nie mając aktualnie wolnych środków. Rząd stosuje dopłaty do składki ubezpieczeniowej w wysokości 65 proc. i są zapewnione środki, aby starczyło ich dla wszystkich chętnych.

Przy tej okazji po raz kolejny apeluję do rolników o ubezpieczanie się, bo tylko powszechność ubezpieczeń gwarantuje realne i znaczne obniżenie wysokości składki.

W mijającym roku istotną zmianą było rozszerzenie możliwości sprzedaży produktów wytworzonych w gospodarstwie w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego. Z 40 do 100 tys. zł zwiększyliśmy kwotę przychodów wolną od podatku dochodowego, a co warto zaznaczyć, powyżej tej kwoty podatek wynosi zaledwie 2 proc. Rozszerzyliśmy także możliwość zbytu żywności pochodzenia niezwierzęcego na cały kraj.

Kolejnym ułatwieniem dla rolników, ale także dla konsumentów, było wprowadzenie bezpłatnych miejsc na targowiskach w piątki i soboty. Te działania wpisują się w ogólną tendencję skracania drogi od pola do stołu i są kolejnym krokiem do odbudowy lokalnych rynków.

Ubiegły rok to także zakończenie prac nad Krajowym Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027. Został on zatwierdzony przez Komisję Europejską 31 sierpnia 2022 r. jako jeden z siedmiu pierwszych. W ramach tej perspektywy finansowej mamy pulę środków w wysokości 25 mld euro.

Warto podkreślić, że w wyniku konsultacji społecznych i negocjacji z Komisją Europejską zredukowaliśmy liczbę ekoschematów z 16 do 6. Są to: rolnictwo

węglowe, obszary z roślinami miododajnymi, prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin, biologiczna ochrona upraw, retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych (TUZ) oraz dobrostan zwierząt.

W nowym roku wchodzimy w nowe mechanizmy wynikające ze Wspólnej Polityki Rolnej. Już teraz zrealizowaliśmy naszą obietnicę o wyrównaniu płatności bezpośrednich. Od tegorocznej kampanii, dzięki 400 mln zł przeznaczonych na Uzupełniającą Płatność

Podstawową, ponad 60 proc. gospodarstw rolnych ma płatności na poziomie średniej unijnej lub nieco wyższym. Natomiast od kampanii 2023 r. ponad 97 proc. gospodarstw rolnych (do 50 ha) dzięki zwiększeniu środków na płatność re-

dystrybucyjną o ok. 122

mln euro również osiągnie poziom płatności równy lub nieco powyżej średniej unijnej.

Oczywiście nie o wszystkich działaniach podejmowanych w mijającym roku jestem w stanie tutaj wspomnieć, ale informujemy o tym na bieżąco.

Nie mógłbym jednak nie odnieść się do sytuacji wynikającej z brutalnej agresji Rosji na Ukrainę.

Jestem wdzięczny polskim rolnikom, którzy tak licznie wsparli i wspierają ukraińskich uchodźców. Wojna spowodowała, że miliony osób, głównie kobiet i dzieci, w krótkim czasie przekroczyło granicę polsko-ukraińską. To zupełnie inna kategoria ludzi niż ta, z którą mieliśmy do czynienia wcześniej. To nie są młodzi, zdrowi ludzie, którzy pozostawili w swoich krajach własne matki, żony, partnerki i szukają łatwiejszego życia na Zachodzie. Doskonale wie o tym polskie społeczeństwo, które natychmiast ruszyło z pomocą potrzebującym. My wiemy, co oznacza wojna z Rosją. Sto lat temu też chroniliśmy Europę przed rosyjską agresją. Dziś z poświęceniem czynią to Ukraińcy. Dzięki polskim rolnikom mamy wystarczającą ilość żywności, abyśmy i my, i goszczący u nas uchodźcy, których jest blisko 2 mln, czuli się bezpiecznie. Za to z całego serca serdecznie dziękuję.

Nadchodzący rok również będzie pełen wyzwań. Głęboko wierzę, że pozostając w stałym dialogu z rolnikami i wsłuchując się na bieżąco w ich problemy, uda się rozwiązać większość trudności.

Ubiegły rok to zakończenie prac
nad Krajowym Planem Strategicznym
dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027.
W ramach tej perspektywy finansowej
mamy pulę środków w wysokości
25 mld euro.

W numerze:

MRiRW

Nowa ustawa o nawozach i nawożeniu	4
Informatyka w służbie zdrowia roślin	5
Aplikacja eDWIN	8
Program profilaktyki zdrowotnej dla mieszkańców obszarów wiejskich	10
Dla rozwoju spółdzielczości energetycznej	11
Cyfrowe Koła Gospodyń Wiejskich	13
GV4+4 o sprawach rolnictwa Europy Środkowej	15
Polsko-węgierskie rozmowy o niezależności energetycznej	16
Posiedzenia Rady AGRIFISH	17
Spotkanie polsko-ukraińskie	20
53. sesja Komitetu ds. Pozostałości Pestycydów	21
Wspieramy rolnictwo ekologiczne	23
Scalanie gruntów	25
Konkurs dla partnerów KSOW	26
Promocja produktów certyfikowanych	28
Mleko-Expo	30
Edukacyjnie o polskich rybach	31
Karp z Wójczy	32
Problem bezdomności zwierząt	33

ARiMR

300 tys. zł na odtworzenie potencjału gospodarstwa	34
Dopłaty do ubezpieczenia zwierząt	35
Wsparcie dla nowych grup producentów	36

KOWR

System S2MUR	37
--------------	----

KRUS

Bezpieczne Gospodarstwo Rolne	39
-------------------------------	----

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Nowa ustawa o nawozach i nawożeniu

3 grudnia br. weszła w życie ustawa z 29 września 2022 r. *o zmianie ustawy o nawozach i nawożeniu*

Celem nowej ustawy *o nawozach i nawożeniu* jest zapewnienie stosowania Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2019/1009 ustanawiającego przepisy dotyczące udostępniania na rynku produktów nawozowych UE.

Rozporządzenie to:

- rozszerza katalog produktów nawozowych objętych prawem wspólnotowym;
- nakłada na państwa członkowskie obowiązek organizacji i wyznaczenia w tym zakresie organów nadzoru rynku oraz odpowiedniego systemu sankcyjnego. W ustawie zostały określone:
 - właściwości organów w odniesieniu do obowiązków wynikających z przepisów rozporządzenia nr 2019/1009;
 - system sankcyjny za naruszenie jego przepisów.

■ Co się zmienia?

Ustawa wprowadza następujące zmiany w dotychczas obowiązującej ustawie *o nawozach i nawożeniu*:

- Dostosowuje zakres i terminologię ustawy do wymagań rozporządzenia nr 2019/1009.
- Wyznacza wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasienictwa jako organ nadzoru rynku.
- Wyznacza Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa jako organ wykonujący zadania państwa członkowskiego Unii Europejskiej określone w rozporządzeniu nr 2019/1009.
- Dostosowuje kompetencje or-

ganów do obowiązków wynikających z przepisów rozporządzenia nr 2019/1009.

- Dodaje przepisy regulujące kwestie związane z wykazem nawozowych produktów mikrobiolo-

do obrotu produktów nawozowych systemem administracyjnych kar pieniężnych (nowy system sankcyjny).

■ Podstawa prawna

- Ustawa z 29 września 2022 r. *o zmianie ustawy o nawozach i nawożeniu* (podpisana przez Prezydenta RP 3 listopada 2022 r.).
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)

Nowa ustawa uzupełnia zadania okręgowych stacji o wykonywanie badań produktów nawozowych UE

gicznych, który ma być prowadzony przez ministra właściwego ds. rolnictwa.

- Uzupełnia zadania okręgowych stacji o wykonywanie badań produktów nawozowych UE.
- Wprowadza przepisy dotyczące kar za naruszenie norm rozporządzenia 2019/1009 obowiązujących na jego podstawie.
- Zastępuje dotychczasowe opłaty sankcyjne i kary grzywny za niezgodne z prawem wprowadzanie

2019/1009 z 5 czerwca 2019 r. ustanawiające przepisy dotyczące udostępniania na rynku produktów nawozowych UE, zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1069/2009 i (WE) nr 1107/2009 oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 2003/2003.

Departament Komunikacji
i Promocji MRiRW
tel. 22 623 18 38

Zdjęcie: Rh2010.Stock.adobe.com

Informatyka w służbie zdrowia roślin

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN) od zawsze dostrzegała kluczową rolę informatyki jako narzędzia wspierającego pracę tej instytucji. Cyfryzacja Inspekcji ma wspomagać inspektorów przy realizacji zadań ustawowych, przyspieszać i ułatwiać ich pracę oraz eliminować błędy. Ponadto ma za zadanie usprawniać interakcję pomiędzy instytucją a klientem. Wszystko to przekłada się na efektywną pracę urzędników oraz pozytywny odbiór przez interesantów.

Pierwszy system informatyczny PIORiN powstał już pod koniec lat 90. XX w., a docelowy, obecnie stosowany, na początku obecnego stulecia. Ponadto Inspekcja chętnie i regularnie korzysta z systemów informatycznych innych jednostek, zarówno w kraju jak i za granicą oraz wielokrotnie pozostaje aktywną stroną poszukującą możliwości wsparcia swojej pracy przy wykorzystaniu zasobów innych jednostek.

Podstawowy system informatyczny Inspekcji doczekał się kompleksowej modernizacji technologicznej. Przeprowadzone prace pozwoliły na uruchomienie systemu na najnowszych wersjach oprogramowania, zarówno po stronie serwera, jak i stacji roboczych inspektorów. Działania te zabezpieczyły poprawne funkcjonowanie systemu na zmieniającym się sprzęcie komputerowym i systemach operacyjnych. Pozwolą ponadto na przebudowę aplikacji w duchu najnowszych rozwiązań UX Design (*User Experience Design* – projektowania doświadczeń użytkownika) i UI Design (*User Interface Design* – projektowania interfejsu użytkownika). Pierwsze prace w tym zakresie rozpoczną się już w 2023 r.

■ Wdrożone technologie informatyczne

Rozwój systemów informatycznych i wdrażanie nowych technologii stanowi ważną część „Strategii rozwoju PIORiN na lata 2022-2027”. Świadomość roli informatyki w skutecznym realizowaniu zadań powoduje, że Inspekcja – mimo, że inwestowanie w rozbudowę zaplecza informatycznego jest

Wraz z reorganizacją bazy laboratoryjnej Inspekcji rozpoczęto również wdrażanie kompletnie nowego systemu informatycznego zarządzania informacją laboratoryjną (*Laboratory Information Management Software*), który pozwoli na wydajniejszą, nowocześniejszą oraz bardziej elastyczną obsługę badań laboratoryjnych.

W całości wdrożono unijny system TRACES NT do obsługi importu towarów pochodzenia roślinnego z państw niebędących członkami Unii Europejskiej oraz finalizowane są prace nad wdrożeniem systemu do obsługi eksportu takich przesyłek. Narzędzie to jest rewolucyjne i całkowicie zmienia zasady przemieszczania towarów z i do krajów poza unijnych – eliminując dokumentację papierową potwierdzającą właści-

Rozwój systemów informatycznych i wdrażanie nowych technologii stanowi ważną część „Strategii rozwoju PIORiN na lata 2022-2027”

bardzo kosztowne – w ostatnich latach nadała wysoki priorytet takim działaniom i dzięki temu udało się zapoczątkować wdrożenie wielu rozwiązań informatycznych.

wy status przesyłek oraz konieczność składania papierowej dokumentacji przez przedsiębiorców.

Ponadto są tworzone narzędzia wspierające pracę inspektorów,

m.in. tworzona jest aplikacja zawierająca bazę zezwoleń na stosowanie środków ochrony roślin. Baza ta zastąpi dotychczasową dokumentację papierową liczącą wiele tysięcy dokumentów i pozwoli w łatwy sposób i na dowolnym urządzeniu wyszukać informacje o kontrolowanych środkach ochrony roślin.

Powstaje również baza agrofagów zawierająca podstawowe informacje o organizmach szkodliwych, występujących na roślinach i w materiałach pochodzenia roślinnego. Baza ta również zastąpi dotychczasowe materiały papierowe, będące wskazówkami w zakresie prowadzenia kontroli występowania takich organizmów.

Wdrażane są również inne rozwiązania stopniowo eliminujące dokumentację papierową w czynnościach Inspekcji. W Głównym Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa (GIORiN) wdrożony został system Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją, który pozwala na obieg dokumentów w urzędzie jedynie w postaci cyfrowej. Również kontakt służbowy pomiędzy GIORiN a innymi urzędami realizowany jest prawie wyłącznie w postaci cyfrowej z wykorzystaniem platformy ePUAP. Docelowo większość dokumentacji powinna być dostarczana w postaci cyfrowej również do klientów Inspekcji, szczególnie w kontekście wdrożenia ustawy o e-doręczeniach. GIORiN, niezależnie od obowiązków ustawowych, wdraża stopniowo rozwiązania, które umożliwią dostarczanie klientom oryginałów dokumentów w postaci cyfrowej m.in. poprzez wyposażenie pracowników Inspekcji w kwalifikowane podpisy elektroniczne i modyfikowanie posiadanych systemów informatycznych, aby powstająca w nich dokumentacja mogła zostać podpi-

sana elektronicznie i bezpośrednio dostarczona do odbiorcy na wskazaną skrzynkę pocztową.

■ Informatyzacja PIORiN – plany i dążenia

W Inspekcji są prowadzone testy przed produkcyjnym wdrożeniem aplikacji dla próbobiorców materiałów roślinnych pod kątem obecności GMO. Aplikacja ta pozwoli próbobiorcy przygotować dokumentację z pobrania próby w postaci cyfrowej i dostarczyć ją bezpośrednio do systemu laboratoryjnego.

Inspekcja będzie dążyć do dalszego cyfryzowania czynności realizowanych przez urząd. W tym celu zostały utworzone zespoły mające na celu inwentaryzację realizowanych procedur, ich uproszczenie oraz ujednoczenie, a następnie dostosowywanie do realizacji w postaci elektronicznej. Konsekwentnym krokiem ku cyfryzacji procedur będzie przebudowa posiadanych systemów informatycz-

nych oraz budowa nowych, które pozwolą na interakcję z klientem Inspekcji, aby dostarczyć mu narzędzia, dzięki którym będzie mógł załatwić swoją sprawę w urzędzie w formie elektronicznej.

Praca inspektorów w wielu systemach informatycznych, zarówno własnych jak i innych urzędów oraz udostępnianych przez organizację międzynarodowe (głównie unijne), wymaga posiadania m.in. indywidualnego służbowego adresu email. Inspekcja finalizuje wdrożenie dedykowanego systemu pocztowego, w całości opartego na własnych zasobach, który dostarczy każdemu pracownikowi służbową skrzynkę pocztową.

Równie ważna jak aktualizacje i budowa systemów i aplikacji informatycznych jest modernizacja posiadanego sprzętu informatycznego i to zarówno inspektorów, jak i zasobów serwerowych i sieciowych. Systematycznie w GIORiN będą wymieniane najstarsze jednostki kom-

Inspekcja uczestniczy w pracach i projektach badawczych wykorzystujących m.in. drony do monito-

puterowe na nowoczesne, które posłużą przez kolejne lata.

Przy modernizacji systemów informatycznych duży nacisk będzie położony na możliwość wykorzystywania urządzeń mobilnych przy prowadzeniu czynności kontrolnych przez pracowników PIORiN, co wymusi modernizację sprzętu również w jednostkach wojewódzkich Inspekcji.

PIORiN, oprócz realizacji wdrożeń informatycznych kluczowych dla efektywnego działania tu i teraz, prowadzi również działania mające na celu wykorzystanie innowacyjnych technologii w przyszłości. Inspekcja uczestniczy w pracach i projektach badawczych wykorzystujących m.in. bezzałogowe statki powietrzne (drony) do monitorowania stanów upraw oraz wykorzystanie nowoczesnych technologii teledetekcyjnych w procesie produkcji żywności.

Poza budową i rozwojem własnego zaplecza informatycznego

Inspekcja dąży także do interakcji i współdzielenia zasobów i informacji z innymi urzędami, aby podnieść poziom nadzoru i skuteczność realizowanych zadań. W tym celu nawiązywana jest współpraca m.in. z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa czy też Krajową Administracją Skarbową w celu otrzymania dostępu do zasobów tych instytucji.

■ Pokonywanie przeszkód w cyfryzacji PIORiN

Należy pamiętać, że rozwój informatyki to nie tylko budowa systemów informatycznych i unowocześnianie wyposażenia. Informatyka w administracji to również przełamywanie wielu barier i działania te są równie ważne jak modernizacje technologiczne. Są to m.in. przeszkody finansowe – informatyzacja wymaga bowiem bardzo wysokich nakładów finansowych na zakup dedykowanego wyposażenia, oprogramowania oraz tech-

nologii. Wymaga również pozyskania specjalistów z dziedziny IT oraz umiejętnego wykorzystania własnych zasobów ludzkich, aby doświadczenie i wiedzę pracowników przekuć na rozwiązania informatyczne.

Przełamywane muszą być również bariery proceduralne, które często wynikają wprost z przepisów prawa lub z wypracowanych mechanizmów. Podejmowane działania mają na celu zmiany obowiązujących norm, aby możliwa była realizacja zadań ustawowych również lub wyłącznie w postaci cyfrowej.

Bardzo ważną barierą do przełamania jest także zmiana mentalności pracowników urzędu oraz interesantów Inspekcji i pokazanie im, że realizacja zadań możliwa jest przy pomocy narzędzi IT oraz że jest ona dzięki temu skuteczniejsza i efektywniejsza. Są to również wyzwania, przed którymi stoi Inspekcja.

W PIORiN wiele już się dokonało dla rozwoju informatyki w tej instytucji i wiele procesów cyfryzacji jest w trakcie. Nadal jednak wiele obszarów działalności Inspekcji wymaga zmian i inwestycji w celu lepszego korzystania z ułatwień cyfrowego świata. Przed nami wiele pracy, aby podążać za zmieniającymi się technologiami oraz potrzebami współczesnego społeczeństwa.

PIORiN dąży do tego, aby skutecznie wykorzystywać informatykę w służbie zdrowia roślin z korzyścią dla polskiego rolnictwa, rozwoju bezpiecznego handlu roślinami i produktami roślinnymi, a także zdobywania nowych rynków zbytu.

Główny Inspektorat
Ochrony Roślin i Nasiennictwa
tel. 22 652 92 90

Zdjęcia: Lalsstock,

Monopoly919.Stock.adobe.com

Aplikacja eDWIN

teraz w pełni dostępna

Bezpłatna aplikacja eDWIN, która ułatwia codzienną pracę na polu, jest już całkowicie dostępna. Wraz z końcem października zostały uruchomione dwie ostatnie usługi w ramach platformy eDWIN, którymi są „Śledzenie pochodzenia produktów” oraz „Raportowanie zagrożeń”.

Pomysłodawcą utworzenia platformy eDWIN był Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego (WODR) w Poznaniu. Platforma jest całkowicie darmowa i dostępna dla wszystkich chętnych

na komputerach oraz jako aplikacja na urządzeniach mobilnych. Z platformy mogą korzystać zarówno rolnicy, instytucje naukowe, samorządy, jak i inne chętne osoby. Szczegółowe informacje

o platformie dostępne są na stronie www.edwin.gov.pl.

– Całkowite udostępnienie platformy doradczej eDWIN znacząco przyczyni się do ułatwienia codziennej pracy rolników na polu. Dzisiejszy świat opiera się na stałym postępie technologicznym oraz wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań praktycznie we wszystkich dziedzinach życia. To samo dotyczy rolnictwa. Nowoczesne rolnictwo wymaga korzystania z innowacyjnych

Platforma doradcza

Nowoczesne wsparcie dla każdego rolnika

- Wirtualne Gospodarstwo
- Udostępnianie danych meteorologicznych
- Śledzenie pochodzenia produktu
- Raportowanie zagrożeń

Bezpłatna aplikacja eDWIN, ułatwiająca codzienną pracę na polu, jest już całkowicie dostępna

technologii. Tylko w taki sposób wielkopolskie oraz polskie rolnictwo może stale się rozwijać – powiedział Jacek Sommerfeld, dyrektor Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego.

■ Dostępność usług

Aplikacja eDWIN została częściowo udostępniona już w czerwcu 2022 r. Od tego czasu rolnicy mogli korzystać z dwóch usług: „Wirtualne gospodarstwo” oraz „Udostępnianie danych meteorologicznych”. Nadal trwały za to prace nad dwoma ostatnimi usługami, którymi są „Raportowanie zagrożeń” oraz „Śledzenie pochodzenia produktów”. Te dobiegły końca w październiku, dzięki czemu wszystkie usługi są już dostępne.

Usługa „Raportowanie zagrożeń” jest przeznaczona dla instytucji odpowiedzialnych za ochronę roślin oraz instytucji naukowych. Dzięki niej możliwe jest generowanie raportów z systemu monitoringu zagrożeń chorobami i szkodnikami w rolnictwie czy ogrodnictwie.

Z usługi „Śledzenie pochodzenia produktów” mogą korzystać zarówno rolnicy, jak i konsumenci, czyli w praktyce każdy z nas. Pozwala ona producentom na wprowadzenie do rejestru informacji o pochodzeniu produktu, z którymi mogą zapoznać się konsumenci.

– *Możliwości tej usługi mogą docenić między innymi osoby, dla których istotne są informacje o pochodzeniu danego produktu oraz wybieranie artykułów ze sprawdzonego źródła* – tłumaczy dyrektor WODR.

Z punktu widzenia rolników najważniejsze są dwie pozostałe usługi, które są aktywne już od czerwca, czyli „Wirtualne gospodarstwo” oraz „Udostępnianie danych meteorologicznych”. Pierwsza z nich umożliwiła pozyskiwanie, gromadzenie i udostępnianie informacji

o wystąpieniu na danym obszarze agrofagów oraz dostarcza powiadomienia dotyczące ewentualnych zagrożeń na polu.

– *„Wirtualne gospodarstwo” jest również wsparciem dla rolników w zakresie podejmowania decyzji o ilości oraz terminie stosowania środków ochrony roślin. Co istotne, eDWIN wpisuje się w unijną politykę Europejskiego Zielonego Ładu, przyczyniając się do zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska i żywności nadmiernie stosowanymi*

nie atmosferyczne oraz prędkość i kierunek wiatru.

Dane ze stacji meteorologicznych pozwalają na przygotowanie sprecyzowanego pod daną uprawę komentarza agrometeorologicznego, dzięki któremu rolnik może podjąć decyzję np. o terminie wysiewu konkretnej rośliny.

■ Prace nad platformą

Platforma doradcza eDWIN powstała w ramach projektu „Internetowa Platforma Doradztwa i Współ-

Dzięki platformie eDWIN rolnicy mają dostęp do danych z około 600 stacji meteorologicznych w całej Polsce

środkami do zwalczania chorób i szkodników – tłumaczy dyrektor Sommerfeld.

Żeby w pełni korzystać z możliwości e-usługi „Wirtualne gospodarstwo”, rolnik musi się zarejestrować oraz dokonać wyboru swoich pól w usłudze.

Ponadto dzięki platformie eDWIN rolnicy mają dostęp do danych z około 600 stacji meteorologicznych w całej Polsce, które zbierają informacje o aktualnym stanie pogody. Każda stacja na bieżąco monitoruje m.in. temperaturę, wilgotność powietrza, sumę i intensywność opadów deszczu, ciśnienie

magania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin”. Prace nad nią trwały od czerwca 2019 r. do końca października 2022 r. i uczestniczyło w nich 19 partnerów z całej Polski, w tym wszystkie Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe oraz Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy.

Wielkopolski Ośrodek
Doradztwa Rolniczego
tel. 61 868 52 72

Zdjęcia: Anix.Stock.adobe.com, archiwum WODR

Program profilaktyki zdrowotnej dla mieszkańców obszarów wiejskich

23 listopada br. w obecności wicepremiera, ministra rolnictwa i rozwoju wsi Henryka Kowalczyka podpisany został przez ministra zdrowia Adama Niedzielskiego i prezes ARiMR Halinę Szymańską List Intencyjny w sprawie współpracy w zakresie promocji zdrowia i upowszechniania programów profilaktycznych na obszarach wiejskich.

– *Będziemy zachęcać mieszkańców wsi, aby zadbali o swoje zdrowie. Podpisany list ma znacząco ten proces wspomóc* – podkreślił wicepremier Kowalczyk po ceremonii podpisania Listu Intencyjnego.

Szef resortu rolnictwa zwrócił uwagę, że rolnicy nie mają obowiązkowych badań okresowych, tak jak to jest w przypadku przedstawicieli innych zawodów. – *Nikt nie ma większego dostępu do rolników niż Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, gdyż prawie każdy rolnik jest beneficjentem płatności bezpośrednich. Dlatego powstał pomysł, aby poprzez struktury agencji docierać do rolników i zachęcać do badań profilaktycznych* – stwierdził wicepremier Henryk Kowalczyk.

Sygnatariusz listu, minister zdrowia Adam Niedzielski zwrócił uwagę na znaczenie badań profilaktycznych dla zdrowia. – *Statystyki zdrowia publicznego są dla wsi i terenów wiejskich niekorzystne* – poinformował minister i zaznaczył, że Program 40+, który będzie promowany w ramach współpracy ministerstwa zdrowia z ARiMR, skierowany jest do tych osób, które właśnie w wieku powyżej 40 lat powinny skontrolować stan własnego zdrowia.

Prezes ARiMR Halina Szymańska poinformowała, że wszystkie

placówki terenowe i oddziały agencji są już przygotowane do obsługi programu. – *Do każdej ankiety wypełnionej przez rolnika wygenerowane zostanie skierowanie na badania* – podkreśliła prezes Halina Szymańska.

- nie mają obowiązku wykonywania badań profilaktycznych (wstępnych czy okresowych);
- mają utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej, a w wielu gminach – do podstawowej opieki medycznej.

Badania rolników i ich rodzin zrealizowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH w 2022 r. wykazały, że dominującymi chorobami wśród rolników były m. in: choroby przewlekłe, choroby układu kostno-stawowego, choroby układu sercowo-na-

Uroczyste podpisanie przez ministra zdrowia Adama Niedzielskiego i prezes ARiMR Halinę Szymańską Listu Intencyjnego w sprawie współpracy w zakresie promocji zdrowia i upowszechniania programów profilaktycznych na obszarach wiejskich

■ Opieka medyczna na obszarach wiejskich

Z badań przeprowadzonych przez Instytut Medycyny Wsi, Instytut Medycyny Pracy, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH wynika, że mieszkańcy terenów wiejskich:

- rzadziej korzystają z porad lekarza pierwszego kontaktu, lekarzy specjalistów i badań profilaktycznych;

czyniowego, metaboliczne czy depresja. Są zatem zdiagnozowane szczególne potrzeby rolników dotyczące usług medycznych.

■ O Programie

„Program profilaktyki zdrowotnej dla mieszkańców obszarów wiejskich”, poprzez działania o charakterze informacyjno-edukacyjnym, ma na celu:

- promowanie zdrowia i zdrowego trybu życia, w tym programów profilaktyki zdrowotnej wśród mieszkańców obszarów wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem rolników;
- zwiększenie świadomości rolników w zakresie możliwości wczesnego rozpoznawania oraz diagnozowania chorób zawodowych i cywilizacyjnych;
- umożliwienie, w przypadku rolników zainteresowanych profilaktyką zdrowotną, przeprowadzenia ba-

dań podstawowych (pakiet diagnostyczny dla kobiet i mężczyzn) w ramach przygotowanej przez Ministerstwo Zdrowia wraz z Narodowym Funduszem Zdrowia, oferty programu „Profilaktyka 40 PLUS”.

Profilaktyka, diagnostyka i odpowiednia terapia to elementy, które w „Programie profilaktyki zdrowotnej dla mieszkańców obszarów wiejskich” są dostępne w wybranych placówkach w całej Polsce. Istotne jest również to, że usługi są bezpłatne.

Akcja promująca „Program profilaktyki zdrowotnej dla mieszkańców obszarów wiejskich” jest wynikiem współpracy z Ministerstwem Zdrowia, Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Centrum e-Zdrowia. Wspiera ją będą Narodowy Fundusz Zdrowia i NSZZ Solidarność RI.

Departament Komunikacji
i Promocji MRiRW
tel. 22 623 18 38

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Dla rozwoju spółdzielczości energetycznej

Z inicjatywy pełnomocnika rządu ds. transformacji energetycznej obszarów wiejskich, sekretarza stanu Janusza Kowalskiego powołany został zespół ekspercki ds. biometanu. Jego celem jest w pierwszej kolejności zdefiniowanie barier rozwoju spółdzielczości energetycznej, a w drugiej – przygotowanie kompleksowych propozycji regulacji prawnych usuwających bariery dla rozwoju tego obszaru.

dzię, że proponowane regulacje przyczynią się do popularyzacji spółdzielczości energetycznej, a przede wszystkim – spółdzielczości w ogóle. W podobnym tonie wypowiedział się mec. Tymoteusz Mądry, zaznaczając, że aktualnie obowiązujące regulacje nie pozwa-

– Naszym celem jest zdynamizowanie rozwoju spółdzielni energetycznych na obszarach wiejskich i miejsko-wiejskich realizujących inwestycje w obszarze odnawialnych źródeł energii (OZE). Do tej pory KOWR umieścił w wykazie jedynie dwie spółdzielnie energetyczne. W Niemczech działa ponad tysiąc spółdzielni energetycznych, a w Danii około 2500. Dlatego chcemy zmienić regulacje dotyczące spółdzielni energetycznej – po to, aby rolnicy indywidualni, jednostki samorządu terytorialnego i inne podmioty działające na obszarach wiejskich mogły efektywniej tworzyć partnerstwa przy realizacji projektów w obszarze ciepłownictwa i energetyki – wskazał w

Posiedzenie zespołu eksperckiego ds. biometanu

czasie posiedzenia zespołu wice-minister Janusz Kowalski. Prof. Aneta Suchoń wyraziła na-

lają na pełny rozwój spółdzielni energetycznych. Przygotowane przepisy mają to zmienić.

Do tej pory w wykazie prowadzonym przez KOWR znajdują się jedynie dwie spółdzielnie energetyczne

■ Czym jest spółdzielnia energetyczna?

Spółdzielnia energetyczna jest podmiotem zdefiniowanym w ustawie z 20 lutego 2015 r. o *odnawialnych źródłach energii*. Jest to działająca lokalnie forma zrzeszenia, której celem jest w szczególności zaspokajanie potrzeb energetycznych lub ciepłowniczych spółdzielni energetycznej i jej członków na obszarach wiejskich i miejsko-wiejskich.

■ Zakres proponowanych zmian przepisów

Dr Marcin Rokosz, koordynator merytoryczny prac zespołów eksperckich w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, wskazał, iż zakres proponowanych zmian uwzględnia dotychczasowe propozycje zgłaszane przez resort rolnictwa w trakcie innych prac legislacyjnych.

– W przygotowanym projekcie zaproponowaliśmy rozwiązania, które ułatwiają zakładanie i funkcjonowanie spółdzielni energetycznej – poinformował dr Rokosz.

Przygotowany projekt:

- Obejmuje m.in. rozszerzenie zakresu terytorialnego działania i usunięcie bariery liczby członków;
- Jest odpowiedzią na zdefiniowane problemy z przyłączeniami in-

stalacji OZE do sieci oraz z zawieraniem umów przez spółdzielnię energetyczną z przedsiębiorstwami energetycznymi;

- Zakłada regulacje m.in. dotyczące zakupu energii przez samorząd lokalny od spółdzielni energetycznej, której jest członkiem.

Naszym celem jest zdynamizowanie rozwoju spółdzielni energetycznych na obszarach wiejskich i miejsko-wiejskich realizujących inwestycje w obszarze odnawialnych źródeł energii – podkreślał w czasie pierwszego posiedzenia zespołu eksperckiego wiceminister Janusz Kowalski

■ Skład zespołu eksperckiego

Autorami nowelizacji ustawy o OZE i niektórych innych ustaw w zakresie spółdzielni energetycznej są:

- dr hab. Aneta Suchoń, prof. UAM, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu;
- dr Marcin Rokosz – koordynator

merytoryczny prac zespołów eksperckich;

- Tymoteusz Mądry, radca prawny;
- Tomasz Marzec;
- Marzena Skąpska – naczelnik Wydziału Odnawialnych Źródeł Energii, Departament Rynków Rolnych i Transformacji Energetycznej Obszarów Wiejskich, MRiRW;
- Jarosław Wiśniewski – radca, Departament Rynków Rolnych i Transformacji Energetycznej Obszarów Wiejskich, MRiRW.

■ Kolejne kroki

Prace w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi dobiegły końca. W najbliższych dniach wszystkie propozycje będą uzgodnione z Ministerstwem Klimatu i Środowiska, z którym zespół Pełnomocnika Rządu ds. Transformacji Energetycznej Obszarów Wiejskich pracuje nad pakietem rozwiązań wspierających transformację energe-

tyczną obszarów wiejskich, korzystną w szczególności dla rolników indywidualnych.

Departament Komunikacji
i Promocji MRiRW
tel. 22 623 18 38

Zdjęcia: archiwum MRiRW, fotolia

Cyfrowe Koła Gospodyń Wiejskich

„Cyfrowe Koła Gospodyń Wiejskich” to pilotażowy projekt Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, przygotowany we współpracy z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów oraz Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W ramach projektu od października 2022 r. odbywają się bezpłatne szkolenia z kompetencji cyfrowych dla Gospodyń i Gospodarzy z KGW, którzy chcą zacząć korzystać z Internetu lub rozpocząć działalność w sieci.

Uroczysta inauguracja projektu odbyła się 14 listopada 2022 r. z udziałem Pierwszej Damy Agaty Kornhauser-Dudy oraz wicepremiera, ministra rolnictwa i rozwoju wsi Henryka Kowalczyka w Gołdówce, w powiecie pułtuskim. W uroczystości uczestniczyli także: pełnomocnik rządu do spraw lokalnych inicjatyw społecznych, sekretarz stanu w MRiRW Anna Gembicka oraz szef gabinetu politycznego Przemysław Bednarski. Obecni byli również: pełnomocnik rządu do spraw cyberbezpieczeństwa, sekretarz stanu w KPRM Janusz Cieszyński i prezes Agencji Re-

strukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Halina Szymańska.

■ O projekcie

Projekt jest adresowany do osób zrzeszonych w Kołach Gospodyń Wiejskich, które są w różnym wieku, cechują się różnym poziomem wykształcenia, umiejętnościami technicznymi i różnymi potrzebami oraz preferencjami. Gospodynie i Gospodarze będą mogli wziąć udział w serii bezpłatnych szkoleń z kompetencji cyfrowych na terenie swojego powiatu, prowadzonych przez doświadczonych trenerów.

– *Koła Gospodyń Wiejskich uważam za fenomen i bardzo się cieszę, że projekt „Cyfrowe Koła Gospodyń Wiejskich” doszedł do skutku. Mam nadzieję, że dzięki szkoleniom będą panie mogły rozwinąć skrzydła – stwierdziła Pierwsza Dama. Zwróciła przy tym uwagę, że poziom cyfryzacji Kół Gospodyń Wiejskich (KGW) jest różny. Niektóre stosują już technologie cyfrowe, a inne jeszcze nie. Szkolenia oferowane w ramach projektu pomogą w ich wdrażaniu i tym samym wspieraniu funkcjonowania na różne sposoby. Koło będzie mogło np. założyć stronę internetową, aby skuteczniej promować swoją działalność i swoje wyroby, a także korzystać z Internetu, aby wnioskować o pomoc finansową.*

– *Projekt ma być przygotowaniem członków Kół Gospodyń Wiejskich do cyfryzacji, do korzystania z jej dobrodziejstw. Ma on przyczynić się do przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu i poma-*

gać w codziennym życiu, także w takich prozaicznych czynnościach, jak np. robienie przelewów przez Internet. Dzięki takim działaniom możliwe jest szerokie upowszechnianie wiedzy cyfrowej – podkreślił wicepremier Henryk Kowalczyk.

■ Szkolenia z kompetencji cyfrowych dla KGW

Szkolenia mają na celu zmniejszenie zjawiska wykluczenia cyfrowego i społecznego kobiet i społeczności wiejskich, ułatwienie im i ich rodzinom codziennego funkcjonowania oraz zwiększenie dostępu do wielu dziedzin życia, co pośrednio przyczyni się do zrównoważonego rozwoju wsi. W ramach warsztatów będzie można nauczyć się praktycznej

- premium – dla osób bardziej zaawansowanych cyfrowo;
- certyfikowanym – przygotowującym do egzaminu B2 lub S7 w ramach Europejskiego Certyfikatu Umiejętności Komputerowych.

Wiceminister Cieszyński podkreślił, że szkolenia są po to, by ich uczestnicy poruszali się w świecie Internetu sprawnie i bezpiecznie. Szef resortu rolnictwa poinformował zaś, że w szkoleniu pilotażowym bierze udział 100 KGW i zapewnił, że chce, aby z tego szkolenia mogły skorzystać wszystkie KGW w Polsce.

Przewiduje się, że dzięki szkoleniom:

- Wzrośnie rola i znaczenie kobiet, które będą oddziaływały

regionalne, pozyskiwać źródła dofinansowania na różne projekty.

Dzięki nabytym umiejętnościom prezentacji, budowania marki produktu i sprzedaży KGW będą miały możliwość zarabiania, znajdowania odbiorców tworzonych przez siebie produktów i ich dystrybucji w Polsce i za granicą.

■ Realizator projektu

Projekt jest realizowany przez „Edukację Bez Barrier – Fundację Na Rzecz Rozwoju Edukacji w Polsce” we współpracy z Centrum Projektów Polska Cyfrowa oraz Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi i jest objęty patronatem honorowym wicepremiera, ministra rolnictwa i rozwoju wsi Henryka Kowalczyka. Projekt jest finansowany z Funduszy Europejskich.

Uroczysta inauguracja projektu odbyła się 14 listopada 2022 r. z udziałem Pierwszej Damy Agaty Kornhauser-Dudy oraz wicepremiera, ministra rolnictwa i rozwoju wsi Henryka Kowalczyka w Gołądkowie, w powiecie pułtuskim

obsługi sprzętu, jak i korzystania z sieci, komunikacji internetowej czy załatwiania spraw w formie online.

Każdy z uczestników znajdzie coś dla siebie, ponieważ zajęcia będą prowadzone w podziale na grupy o różnym poziomie zaawansowania:

- optymalnym – dla osób mniej zaawansowanych cyfrowo;

na lokalne społeczności, pokazując, że warto, a wręcz jest konieczne, aby w erze cyfrowej podnosić swoje kompetencje cyfrowe.

- Kobiety te będą miały łatwiejszy dostęp m.in. do wiedzy z różnych dziedzin, inspiracji z obszaru sztuki i rzemiosła ludowego.
- Kobiety te będą mogły lepiej rozwijać umiejętności swoje i swoich dzieci, pielęgnować tradycje

Szczegółowe informacje oraz formularz zgłoszeniowy można znaleźć na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/cppc/cyfrowe-kola-gospodyn-wiejskich2>.

Departament Komunikacji i Promocji
MRiRW

tel. 22 623 18 38

Zdjęcia: archiwum MRiRW, Tierney,

Milusha.Stock.adobe.com

GV4+4 o sprawach rolnictwa Europy Środkowej

Zbliżeniu stanowisk na rzecz skuteczniejszej realizacji interesów krajów Europy Środkowej na forum Unii Europejskiej służyło spotkanie ministrów rolnictwa państw Grupy Wyszehradzkiej (Polski, Republiki Czeskiej, Słowacji i Węgier) oraz Bułgarii, Chorwacji, Rumunii i Słowenii (GV4+4). W spotkaniu, które odbyło się w I połowie października 2022 r. w słowackim Pezinok, uczestniczyli podsekretarz stanu Krzysztof Cieciora, a także komisarz UE ds. rolnictwa Janusz Wojciechowski.

Ministrowie rolnictwa państw poszerzonej Grupy Wyszehradzkiej podkreślili, że spotkanie odbywa się w bardzo trudnym momencie, kiedy kwestie bezpieczeństwa żywnościowego mają szczególne znaczenie, a jedność krajów naszego regionu jest potrzebna bardziej niż kiedykolwiek.

■ Rozporządzenie ws. stosowania środków ochrony roślin

Uczestnicy spotkania wymienili poglądy nt. projektu nowelizacji rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin. Wiceminister Cieciora poinformował, że Polska nie akceptuje rozwiązań zaproponowanych przez KE, gdyż stwarzają one zagrożenie dla bezpieczeństwa żywnościowego, mogą prowadzić do zwiększenia uzależnienia Unii Europejskiej od importu żywności i osłabienia odporności na sytuacje kryzysowe.

– *Rozwiązania zaproponowane przez Komisję Europejską nie gwarantują równego traktowania państw członkowskich i mogą zakłócać konkurencyjność na wspólnym rynku. Spowodują przy tym*

osłabienie konkurencyjności unijnej rolnictwa, ponieważ jednocześnie brak jest propozycji rozwiązań

Podpisana przez ministrów rolnictwa Wspólna Deklaracja Grupy Wyszehradzkiej oraz Bułgarii, Chorwacji, Rumunii i Słowenii ws. wyzwań i możliwości stojących przed państwami członkowskimi w związku z inicjatywami UE w zakresie rolnictwa węglowego jest ważnym, wspólnym głosem krajów naszego regionu w dalszej dyskusji na ten temat na forum UE

zapewniających egzekwowanie analogicznych wymagań wobec żywności importowanej na rynek europejski z państw trzecich – powiedział wiceminister Cieciora. Podkreślił, że jest to szczególnie niebezpieczne w przypadku państw o niskim zużyciu środków ochrony roślin.

– *Radykalne ograniczenie stosowania pestycydów w naszych kra-*

jach może spowodować brak możliwości zapewnienia ochrony roślin, a tym samym utrzymania produkcji – powiedział podsekretarz stanu.

– *Państwa członkowskie powinny mieć możliwość określania na poziomie krajowym działań ukierunkowanych na ograniczenie zależności rolnictwa od chemicznych środków ochrony roślin z uwzględnieniem lokalnej specyfiki, zgodnie z zasadą pomocniczości* – dodał wiceminister Cieciora.

Wiceszef polskiego resortu rolnictwa podkreślił znaczenie do-

tychczasowej bardzo intensywnej współpracy krajów GV4+4 na forum UE w tym zakresie. Zaznaczył, że dzięki niej możliwe jest obecnie prezentowanie silnego stanowiska państw naszego regionu podczas posiedzeń Rady Ministrów UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa.

■ Rolnictwo węglowe

Podczas spotkania dyskutowano

również nt. rolnictwa węglowego. Wiceminister Cieciora podkreślił, że w Polsce dostrzegamy potencjał praktyk mających na celu redukcję emisji i sekwestracji węgla w glebie. Zaznaczył, że rolnicy powinni być za te działania wynagradzani, a system wsparcia rolnictwa węglowego – odpowiednio finansowany.

W konkluzjach rozmów na ten temat ministrowie podpisali Wspólną Deklarację Grupy Wyszehradzkiej oraz Bułgarii, Chorwacji, Rumunii i Słowenii ws. wyzwań i możliwości stojących przed państwami członkowskimi w związku z inicjatywami UE w zakresie rolnictwa węglowego. Dokument zawiera szereg istotnych postulatów i jest waż-

nym, wspólnym głosem krajów naszego regionu w dalszej dyskusji na forum UE.

■ Sytuacja na rynkach rolnych w związku z wojną w Ukrainie

Trzecim tematem rozmów ministrów była sytuacja na rynkach rolnych w świetle konfliktu zbrojnego w Ukrainie.

– *Potrzebne jest większe zaangażowanie i wsparcie Komisji Europejskiej dla podejmowanych przez Polskę od wielu miesięcy działań na rzecz zwiększenia przepustowości polsko-ukraińskich przejść granicznych* – zaznaczył wiceminister Cieciora.

Podkreślił, że wobec konieczności

zapewnienia ciągłości dostaw energii i paliw do produkcji żywności potrzebna jest również rewizja unijnej polityki w odniesieniu do odnawialnych źródeł energii.

– *Należy umożliwić krajom członkowskim stosowanie różnego rodzaju krajowych instrumentów, które będą zmierzały do zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii w oparciu o własne zasoby państw* – zauważył podsekretarz stanu.

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW
tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Polsko-węgierskie rozmowy o niezależności energetycznej

Wykorzystanie biomasy dla wzmocnienia niezależności energetycznej to główny temat spotkania online sekretarza stanu Janusza Kowalskiego z sekretarzem stanu w ministerstwie rolnictwa Węgier Zsoltem Feldmanem, które odbyło się 2 listopada 2022 r.

Wiceministrowie rozmawiali na temat możliwej współpracy w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE), głównie biomasy, na obszarach wiejskich.

Zgodzili się również, że w celu wzmocnienia niezależności energetycznej UE konieczne jest zwiększenie energetycznego wykorzystania biomasy. Podkreślili, że w obecnej sytuacji geopolitycznej niezwykle

istotne jest efektywne wykorzystanie zasobów energetycznych dostępnych w poszczególnych państwach członkowskich UE. W czasie rozmowy wiceministrowie poruszyli również temat krajowych uregulowań prawnych umożliwiających zastępowanie gazu konwencjonalnego biogazem.

■ Kierunki rozwoju współpracy

Rozmówcy zadeklarowali gotowość do rozwijania współpracy Polski i Węgier w obszarze odnawialnych źródeł energii (OZE) na obszarach wiejskich poprzez wymianę dobrych praktyk, doświadczeń i wzajemne wspieranie się podczas dyskusji na ten temat na forum UE. Wspólne cele to poprawa konkurencyjności europejskiego rolnictwa i opłacalności produkcji rolnej, stabilne źródła energii oraz zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego.

Spotkania online sekretarza stanu Janusza Kowalskiego z sekretarzem stanu w ministerstwie rolnictwa Węgier Zsoltem Feldmanem dot. możliwej współpracy w zakresie rozwoju OZE na obszarach wiejskich

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW
tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Posiedzenia Rady AGRIFISH

Najważniejszymi tematami październikowego posiedzenia Rady Rolnictwa i Rybołówstwa (AGRIFISH) w Luksemburgu były: rozporządzenie Rady ustalające uprawnienia do połowów w Morzu Bałtyckim, na 2023 r. sytuacja na rynkach rolnych, w szczególności po inwazji na Ukrainę, oraz sprawy rolne związane z handlem. W spotkaniu uczestniczył podsekretarz stanu w MRiRW Krzysztof Cieciora.

Rozporządzenie Rady ustalające uprawnienia do połowów na 2023 r. w Morzu Bałtyckim było najważniejszym tematem spotkania dotyczącego rybołówstwa. Ministrowie ds. rybołówstwa UE osiągnęli kompromis polityczny w zakresie wysokości kwot połowowych na 2023 r. w Morzu Bałtyckim. Zgodnie z porozumieniem politycznym ws. wysokości kwot połowowych w Morzu Bałtyckim na 2023 r. ustalono m. in., że kwota połowowa śledzia centralnego wzrośnie o 32 proc. w stosunku do roku 2022, natomiast kwota szprota wyniesie 224 114 ton.

■ Sytuacja na rynkach rolnych

W odniesieniu do rolnictwa ministrowie przede wszystkim omówili sytuację na rynkach rolnych, podkreślając jednocześnie znaczenie solidarności i wsparcia dla Ukrainy, zwłaszcza kontynuacji eksportu z tego kraju, w tym poprzez korytarze solidarnościowe. Zwrócili też uwagę na duży wzrost cen na-

kładów oraz dostępność nawozów, jako czynniki wpływające na produkcję i producentów we wszystkich sektorach. Wiele państw członkowskich podkreśliło potrzebę wydłużenia tymczasowych ram kryzysowych pomocy państwa.

KE zapewniła, że monitoruje rynki rolne i podkreśliła, że zaproponowała wydłużenie tymczasowych ram pomocy państwa. Ko-

na dofinansowanie zakupu nawozów mineralnych przez rolników. Poinformował, że w opinii Polski działania podjęte na poziomie krajowym są niewystarczające i wymagają wsparcia na poziomie Unii Europejskiej.

■ Sprawy rolne związane z handlem

Ministrowie podkreślali znaczenie pozbawionego nieuzasadnionych

W czasie październikowego posiedzenia Rady AGRIFISH wiceminister Krzysztof Cieciora podkreślał, że niezmiennie potrzebne jest przeciwdziałanie barierom pozataryfowym oraz taryfowym w dostępie do rynków krajów pozaunijnych

misja wskazała na problemy unijnych rolników wynikające z wysokich kosztów produkcji, a także warunków pogodowych.

Podsekretarz stanu Krzysztof Cieciora poinformował, że Polska wdrożyła nadzwyczajną pomoc dostosowawczą dla producentów świń oraz producentów jabłek deserowych, a także w ramach tymczasowych ram kryzysowych pomocy państwa opracowała program pomocowy przeznaczony

barier handlu dla zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i równych warunków konkurencji dla unijnych producentów.

Podsekretarz stanu Krzysztof Cieciora stwierdził, że istnieje konieczność zagwarantowania w negocjacjach odpowiedniej ochrony dla producentów UE, a także uwzględnienia możliwości dostosowywania rodzajów i poziomów wsparcia rolnictwa. Wiceminister zaznaczył, że niezmiennie po-

trzebne jest przeciwdziałanie bariery pozataryfowej oraz taryfowej w dostępie do rynków krajów pozaunijnych.

Podczas listopadowego posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa z udziałem sekretarza stanu Ryszarda Bartosika zostały omówione bieżące zagadnienia dotyczące europejskiego rolnictwa i rybołówstwa. Najważniejszymi tematami spotkania w zakresie rolnictwa były: wdrażanie nowej strategii leśnej UE 2030, komunikat KE w sprawie zapewnienia dostępności i przystępności nawozów oraz projekt rozporządzenia w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych.

W zakresie spraw dotyczących rybołówstwa KE przedstawiła inicjatywę dotyczącą transformacji energetycznej unijnego sektora rybołówstwa i akwakultury oraz komunikat w sprawie silnego i zrównoważonego unijnego sektora alg.

wspólnie wypracowane rozwiązania dają gwarancję na sukces we wdrażaniu strategii leśnej na poziomach krajowych – podkreślił wiceminister Bartosik.

Zdaniem Polski, Stały Komitet ds. Leśnictwa powinien pozostać zasadniczym forum wzmacniania efektywnej współpracy pomiędzy Komisją a państwami członkowskimi. Do rosnącej fragmentacji

zyskiwanie drewna w ramach zrównoważonej gospodarki leśnej – dodał wiceminister.

W opinii Polski unijną agendą właściwą dla spraw związanych z leśnictwem powinna pozostać Rada ds. Rolnictwa.

– *Bardzo liczymy na wzmocnienie współpracy z państwami członkowskimi, na korzystanie z ich wieloletnich sprawdzonych doświadczeń*

Wdrażanie nowej strategii leśnej UE 2030 było jednym z najważniejszych tematów listopadowego posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa z udziałem sekretarza stanu Ryszarda Bartosika

■ Wdrażanie nowej strategii leśnej UE 2030

Ministrowie rolnictwa UE omówili sprawy dotyczące wdrażania nowej strategii leśnej UE do roku 2030. Państwa członkowskie wyraziły gotowość oraz potrzebę większego zaangażowania i współpracy z Komisją Europejską w zakresie realizacji strategii. Wiele państw członkowskich podniosło potrzebę lepszej koordynacji i wzmocnienia roli Stałego Komitetu ds. Leśnictwa, a także respektowania zasady pomocniczości w zakresie leśnictwa.

– *Aby państwa członkowskie mogły skuteczniej wdrażać strategię leśną, ich głos i postulaty muszą być brane pod uwagę. Jedynie*

spraw związanych z lasami na szczeblu UE w znacznej mierze przyczynia się rozdzielenie tematów leśnych pomiędzy Radę ds. Rolnictwa oraz Radę ds. Środowiska. Fragmentacja zagadnień generuje negatywne skutki i w konsekwencji powoduje brak spójności między celami różnych polityk unijnych.

– *Przykładem jest wykorzystywanie biomasy drzewnej: z jednej strony proponujemy potencjał i efekt substytucji produktów drewnianych jako odnawialnego surowca, kluczowego dla gospodarki obiegu zamkniętego. Z drugiej strony dążymy do zwiększania obszarów chronionych w lasach, ograniczając po-*

czeń i już wyciągniętych na tych podstawach wniosków – podsumował wiceminister Bartosik.

■ Komunikat KE ws. zapewnienia dostępności i przystępności nawozów

W ramach tego punktu komisarz UE ds. Rolnictwa Janusz Wojciechowski zaprezentował komunikat w sprawie zapewniania dostępności i przystępności nawozów, który został opublikowany 9 listopada 2022 r. Komisarz poinformował, że jest on odpowiedzią na wzrost cen nawozów wynikający z kryzysu energetycznego, głównie wysokich cen gazu. Zdaniem KE instrumenty wskazane

w komunikacie mają w krótkim czasie poprawić dostępność i obniżyć ceny nawozów, nie podważając długoterminowych celów zielonej transformacji. Komisarz omówił listę wymienionych w komunikacie instrumentów i wskazał na potencjał planów strategicznych WPR w zakresie poprawy zrównoważonego stosowania nawozów.

W dyskusji państwa członkowskie doceniły propozycje KE, w szczególności w zakresie działań o charakterze średnio- i długoterminowym, mających na celu zwiększenie niezależności od importu źródeł energii oraz nawozów, a także poszukiwanie alternatywnych źródeł składników odżywczych, zwłaszcza nawozów organicznych.

Liczna grupa państw członkowskich wyraziła jednak rozczarowanie brakiem wystarczających działań krótkoterminowych, pozwalających na szybką poprawę sytuacji i doraźne zapewnienie dostępności nawozów po przystępnych cenach. Wiele państw podkreśliło, że Wspólna Polityka Rolna nie może być źródłem finansowania wszystkich wyzwań.

Dyskusja w tym punkcie była połączona z prezentacją informacji Hiszpanii, popartej przez kilkanaście państw członkowskich, w tym Polskę, na temat dostępności nawozów w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego. Wnioskodawcy wezwali m.in. do:

- utrzymania europejskiej autonomii strategicznej w zakresie produkcji i dostaw nawozów;
- zwiększenia przejrzystości rynku nawozów i surowców wykorzystywanych do ich produkcji;
- podjęcia działań na rzecz zachęcania rolników do zwiększania zrównoważonego stosowania nawozów;

- poszukiwania alternatywnych źródeł składników odżywczych i energii;
- wspierania nowych technologii;
- promowania uprawy roślin strączkowych w UE, w tym opracowania prawdziwej europejskiej strategii białkowej.

Wiceszef polskiego resortu rolnictwa podkreślił, że zaproponowane w ramach Strategii „Od pola do stołu” ograniczenie o 50 proc. strat składników pokarmowych bez pogorszenia żyzności gleby, które ma pozwolić na ograniczenie stosowania nawozów o co najmniej 20 proc. do 2030 r., musi być celem elastycznym, który każdy kraj dostosuje do lokalnych potrzeb i możliwości.

– *Szytywne, zbyt ambitne cele redukcyjne mogą wpłynąć negatywnie na utrzymanie krajowej i europejskiej suwerenności żywnościowej, co w obliczu walki ze skutkami pandemii oraz wojny w Ukrainie staje się coraz większym wyzwaniem* – zwrócił uwagę wiceminister Bartosik.

Poinformował również, że ze względu na wysokie koszty produkcji Polska popiera możliwość wykorzystania rezerwy rolnej w 2023 r. na rzecz wsparcia rolników, z przeznaczeniem na nadzwyczajne środki wsparcia rynku.

Wiceminister Bartosik podkreślił ponadto znaczenie produkcji i wykorzystania biometanu.

– *Jednak, aby wspomóc rozwój tego sektora, należy dokonać przeglądu unijnych przepisów, które mogłyby ograniczać możliwość produkcji biometanu* – zaznaczył wiceminister.

■ Rozporządzenie ws. odbudowy zasobów przyrodniczych

KE przypominała, że stan klimatu i bioróżnorodności wymagają natychmiastowej poprawy, niezależnie od trwających konfliktów i kry-

zysów. Komisja zapewniła, że przewidziała w planowanym rozporządzeniu elastyczność dla państw członkowskich, gdyż to one będą dobierać narzędzia i planowały metody osiągnięcia celów w swoich krajowych programach odbudowy, a beneficjentami będą rolnicy, właściciele lasów i rybacy.

Większość państw członkowskich wskazało na bardzo ambitne cele założone w rozporządzeniu przy niezmiernie krótkim czasie zaplanowanym do ich osiągnięcia.

Sekretarz stanu Ryszard Bartosik poinformował, że Polska popiera działania zmierzające do odbudowy zasobów przyrodniczych. Zwrócił jednak uwagę, że cele i zobowiązania zaproponowane w nowym rozporządzeniu, dedykowanym ochronie zasobów przyrodniczych, powinny być realne i uzasadnione.

– *Mamy obawy co do możliwości realizacji założonych ambitnych celów, zarówno w odniesieniu do krótkiej perspektywy czasowej, jak i konieczności realizacji wielu, często wykluczających się celów wynikających z innych polityk lub priorytetów* – wyjaśnił wiceminister.

Zwrócił również uwagę na brak planu adekwatnego finansowania realizacji rozporządzenia. Podsumowując, wiceminister Bartosik poinformował, że Polska postuluje zapewnienie większej elastyczności, aby zwłaszcza w początkowym etapie wdrażania rozporządzenia państwa członkowskie mogły dostosować istniejące systemy prawne, monitoringowe i finansowe do nowego zakresu zobowiązań.

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW

tel. 22 623 24 71

Zdjęcia: archiwum MRiRW

Spotkanie polsko-ukraińskie

Wicepremier minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk 27 października 2022 r. spotkał się w Warszawie z ministrem polityki rolnej i żywności Ukrainy Mykołą Solskim. Głównym tematem rozmów były dalsze usprawnienia w wywozie ukraińskich towarów rolno-spożywczych, szczególnie zbóż, do krajów trzecich.

Wicepremier Kowalczyk odnotował bardzo ożywioną współpracę w obszarze rolnictwa z partnerami ukraińskimi. Wyraził zadowolenie z wdrażania przez stronę ukraińską działań w zakresie uznania regionalizacji terytorium Polski pod względem ASF.

Wicepremier nawiązał też do podpisanego 6 września 2022 r. memorandum dotyczącego opracowania projektu rurociągu transgranicznego dla transportu olejów roślinnych z Ukrainy do portu Gdańsk. Polscy i ukraińscy eksperci rozpoczęli intensywne prace dotyczące szczegółów technicznych projektu. O projekcie zostały też poinformowane instytucje UE.

Minister Solski wysoko ocenił kontakty polskich i ukraińskich ekspertów w sprawie opracowania planu budowy rurociągu dla olejów roślinnych. Poinformował także o działaniach ukraińskich służb granicznych w celu separacji pojazdów przewożących towary rolno-spożywcze, o co wcześniej wnioskowała strona polska.

■ Polsko-ukraińska wymiana handlowa

Ukraina jest ważnym partnerem Polski w zakresie handlu towarami rolno-spożywczymi. W okresie styczeń – sierpień 2022 r. odnotowaliśmy wzrost eksportu rolnego na ry-

Głównym tematem rozmów ministra rolnictwa i rozwoju wsi Henryka Kowalczyka z ministrem polityki rolnej i żywności Ukrainy Mykołą Solskim były dalsze usprawnienia w wywozie ukraińskich towarów rolno-spożywczych, szczególnie zbóż, do krajów trzecich

■ Wspólne stanowisko

Ministrowie zgodzili się, że jednym z kluczowych problemów w przewozach ukraińskich płodów rolnych jest niewystarczająca ilość dostępnych środków transportu – wagonów, samochodów transportowych i naczep. Rozmówcy wyrazili nadzieję na pomoc w tej kwestii ze strony Komisji Europejskiej.

nek ukraiński o ok. 21,4 proc. (z 506 do 614,5 mln euro). Eksportowaliśmy głównie sery i twarogi, produkty do karmienia zwierząt, kawę, wody oraz mięso wieprzowe.

Departament Współpracy
Międzynarodowej MRiRW
tel. 22 623 24 71

Zdjęcia: Senki.Stock.adobe.com, .archiwum MRiRW

53. sesja Komitetu ds. Pozostałości Pestycydów

Komitet do spraw Pozostałości Pestycydów (CCPR) należy do organów pomocniczych Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO. Komitet CCPR jest odpowiedzialny za ustalanie najwyższych dopuszczalnych poziomów (NDP) pozostałości pestycydów w środkach spożywczych i żywienia zwierząt. 53. sesja Komitetu odbywała się w formie wideokonferencji w lipcu br. w Chinach.

Komitet do spraw Pozostałości Pestycydów (CCPR) należy do komitetów ogólnych, a w zakresie ich kompetencji należy opracowanie norm, wytycznych i kodeksów postępowania, które są stosowane do wszystkich produktów i kategorii produktów. Opracowywane przez ten komitet teksty dotyczą obszaru związanego z pozostałościami pestycydów w poszczególnych środkach spożywczych oraz środkach żywienia zwierząt. Komitet ten należy do organów pomocniczych Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO (Organizacji

Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa/Światowej Organizacji Zdrowia).

Pierwsza sesja komitetu CCPR odbyła się w 1966 r. w Hadze na zaproszenie rządu holenderskiego. Na przestrzeni niemalże 40 lat nieprzerwanie komitetowi przewodniczyła Holandia. Sporadycznie sesje odbywały się w innych zakątkach świata takich jak Kuba, Indie czy Brazylia.

W 2007 r., za zgodą państw członkowskich Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO (KKŻ), prowadzenie Komitetu przejęły

Chiny, które przez kolejne 13 lat gościły w swoim kraju przedstawicieli państw oraz organizacji rządowych i pozarządowych, w tym międzynarodowych ekspertów z dziedziny środków ochrony roślin.

Z uwagi na pandemię COVID-19 ostatnie dwie sesje CCPR w 2021 i 2022 r. odbyły się w formie wideokonferencji.

■ Główne zadania Komitetu

Komitet CCPR jest odpowiedzialny za ustalanie najwyższych dopuszczalnych poziomów (NDP) pozostałości pestycydów w poszczególnych środkach spożywczych i grupach żywności oraz środkach żywienia zwierząt. Do innych zadań Komitetu należy:

- przygotowywanie list priorytetowych pestycydów do oceny;
- rozważanie metod analiz i pobierania próbek przy określaniu

pozostałości pestycydów w żywności i paszach;

- rozważanie innych kwestii związanych z bezpieczeństwem żywności i pasz zawierających pozostałości pestycydów;
- ustalanie NDP zanieczyszczeń środowiskowych i przemysłowych wykazujących podobieństwo chemiczne lub inne do pestycydów.

■ Ustalenia podczas 53. sesji Komitetu CCPR

Podczas tej sesji Komitetu CCPR Unia Europejskiej była reprezentowana przez 17 państw członkowskich, w tym przez przedstawiciela Polski z Biura Współpracy Międzynarodowej GIJHARS. Z punktu widzenia państw członkowskich UE ważne były m.in. następujące kwestie:

- Zaprezentowano dokument zawierający podział kompetencji pomiędzy Unię Europejską a jej państwa członkowskie.
- W ramach punktu obrad związanego z ustalaniem najwyższych dopuszczalnych poziomów (NDP) pozostałości pestycydów w żywności oraz środkach żywienia zwierząt delegaci omówili 51 substancji czynnych dla wielu grup towarowych. W ramach tego punktu:
 - ✓ Podczas dyskusji na sesji przedstawiciel KE zgłaszał zastrzeżenia do szeregu proponowanych NDP dla poszczególnych substancji czynnych.
 - ✓ CCPR podjął decyzję o przyjęciu NDP do zatwierdzenia na 5./8. stopniu procedury dla 36 substancji w wybranych grupach towarowych.
 - ✓ CCPR zdecydował o wycofaniu kodeksowego NDP dla 18 substancji w wybranych grupach towarowych.
 - ✓ Ustalanie NDP dla 3 substancji czynnych zostało zatrzymane na 4. stopniu procedury i dla jednej na 7. stopniu procedury.
 - ✓ Dla 5 substancji czynnych prze-

rwano prace w zakresie ustalania NDP.

- Przedstawiono prace nad ujednoczeniem definicji/zapisów dotyczących jadalnych tkanek zwierzęcych i podrobów jadalnych. Działania w tym zakresie były prowadzone w ramach współpracy dwóch komitetów: CCPR i CCRVDF (Komitetu do spraw Pozostałości Leków Weterynaryjnych). W ramach tego punktu:

Komitet CCPR jest odpowiedzialny m.in. za rozważanie metod analiz i pobierania próbek przy określaniu pozostałości pestycydów w żywności i paszach

- ✓ Komitet CCPR zdecydował o przyjęciu oraz przekazaniu do zatwierdzenia przez KKŻ proponowanej definicji podrobów jadalnych, mięsa, mięśni i tłuszczu, w tym definicji części grupy towarowej, do której stosuje się NDP i która jest analizowana pod kątem tłuszczu oraz mięśni.
- ✓ Przedstawione zostały aktualne informacje na temat prowadzonych prac związanych z określeniem zaleceń, które pozwolą na wyznaczenie NDP dla substancji o podwójnym zastosowaniu (np. lek weterynaryjny i pestycyd). Prace w tym zakresie były również realizowane w ramach wspólnych działań dwóch komitetów CCPR i CCRVDF.
- Zakończono prace nad *Wytycznymi dla związków o niskim zagro-*

żeniu dla zdrowia publicznego, które mogą być zwolnione z ustalania kodeksowych poziomów pozostałości pestycydów. CCPR podjął decyzję o przyjęciu dokumentu oraz o jego przedłożeniu do zatwierdzenia przez KKŻ.

- Podjęto decyzję o kontynuacji prac w ramach elektronicznej grupy roboczej do spraw kodeksowej bazy danych w zakresie krajowej rejestracji środków ochrony roślin.

■ Podsumowanie

Sesje komitetu CCPR obejmują wiele zagadnień dotyczących pozostałości pestycydów. Wirtualna formuła spotkania umożliwiła w tym roku uczestnictwo prawie 450 delegatom z całego świata. Przy braku fizycznych spotkań w kularach osiągnięcie konsensusu na forum było trudne, mimo to w wielu kwestiach udało się osiągnąć porozumienie, przyczyniając się w ten sposób do harmonizacji międzynarodowych norm związanych z dopuszczalnym poziomem pozostałości pestycydów.

Główny Inspektorat Jakości Handlowej
Artykułów Rolno-Spożywczych
tel. 22 623 29 00

Zdjęcie: Metamorworks,
BNorbert.Stock.adobe.com

Wspieramy rolnictwo ekologiczne

Działania podejmowane w celu zwiększenia produkcji ekologicznej w Polsce były omawiane podczas konferencji zorganizowanej w siedzibie Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR). O zadaniach resortu rolnictwa w tym zakresie poinformowali wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk oraz sekretarz stanu Rafał Romanowski. Działania KOWR przedstawił jego dyrektor generalny Waldemar Humięcki.

Wicepremier Henryk Kowalczyk podkreślił, że prowadzone przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi działania powinny doprowadzić do:

- zwiększenia powierzchni upraw ekologicznych w Polsce;
- zwiększenia wielkości produkcji żywności ekologicznej w naszym kraju;
- zapewnienia i ułatwienia polskiemu konsumentowi dostępu do certyfikowanej żywności ekologicznej;
- przede wszystkim – zwiększenia poziomu sprzedaży produktów ekologicznych wśród polskich konsumentów.

Szef resortu rolnictwa Henryk Kowalczyk oraz wiceminister Rafał Romanowski przedstawili konkretne działania resortu rolnictwa, które mają pomóc te cele osiągnąć.

■ Realizacja założeń Europejskiego Zielonego Ładu

Wicepremier Henryk Kowalczyk zwrócił uwagę, że do działań dla rozwoju rolnictwa ekologicznego zobowiązuje nas m.in. członkostwo w Unii Europejskiej.

– Realizujemy założenie Europejskiego Zielonego Ładu mówiące, o ile procent ma wzrosnąć powierzchnia upraw ekologicznych. Polska nie jest w czołówce państw europejskich, jeśli chodzi o rolnic-

two ekologiczne. W tej chwili to 3,5 procent powierzchni upraw. Cel, który Polska nakreśliła sobie w Krajowym Planie Strategicznym (KPS) dla Wspólnej Polityki Rolnej (WPR), to 7 procent – powiedział minister rolnictwa i rozwoju wsi.

Szef resortu rolnictwa zaznaczył zarazem, że to nie zwiększanie

nie upraw z produkcją. Stąd dopłaty, choć są przyznawane do powierzchni, są także powiązane ze sprzedażą produktów. Również dopłaty do hodowli zwierząt są komplementarne z produkcją i uwarunkowane odpowiednią obsadą zwierząt na powierzchni gruntów – przypomniał wicepremier Kowalczyk.

■ Wsparcie handlu żywnością ekologiczną i przetwórstwa ekologicznego

– Impulsem rozwoju rolnictwa ekologicznego nie mogą być tylko dopłaty, lecz powinna być przede wszystkim możliwość zbytu produktów. Dlatego bardzo ważne, aby w sieciach handlowych

Działania podejmowane przez resort rolnictwa powinny doprowadzić do zwiększenia produkcji ekologicznej w Polsce oraz ułatwić polskiemu konsumentowi dostęp do certyfikowanej żywności ekologicznej – podkreślał w czasie konferencji zorganizowanej w siedzibie KOWR wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk

powierzchni upraw ekologicznych jest najważniejszym zadaniem.

– Najważniejszy jest efekt produkcji ekologicznej w postaci sprzedaży produktów. Dlatego m.in. w KPS podkreślamy powiąza-

i w wszystkich innych placówkach handlu były wyodrębnione i wyraźnie widoczne dla konsumentów stoiska z żywnością ekologiczną. Ponadto sklepy prowadzące sprzedaż produktów ekologicznych po-

winny otrzymywać wsparcie – stwierdził szef resortu rolnictwa.

Szef resortu podkreślił, że wsparcie przetwórstwa ekologicznego to niezwykle ważny element przemyślanej strategii rozwoju rolnictwa ekologicznego.

– Dlatego w ramach Krajowego Planu Odbudowy (KPO) był prowadzony nabór wniosków o wsparcie przetwórstwa, także dla rolników prowadzących rolniczy handel detaliczny (RHD), a więc skierowany wprost do rolników ekologicznych. Choć ten nabór już się zakończył, alokacja nie została jeszcze wyczerpana. Nadal mogę więc zachęcać, aby rolnicy, szczególnie ci ekologiczni, sięgali po to wsparcie. Celem jest, żeby rolnicy nie tylko sprzedawali swoje surowce, lecz także już gotowe produkty spożywcze – czyli żeby przetwarzali żywność. Rolnictwo i przetwórstwo ekologiczne są szczególnie preferowane w tym naborze – powiedział wicepremier Kowalczyk.

■ Wsparcie i edukacja rolników

Jak podkreślił wicepremier Kowalczyk, resort rolnictwa ma za zadanie edukować zarówno konsumentów, jak i rolników. Przypomniał, że rolnicy zainteresowani prowadzeniem produkcji ekologicznej mogą skorzystać ze szkoleń w Centrach Doradztwa Rolniczego. Oddział w Radomiu prowadzi także demonstracje z przetwórstwa ekologicznego. Rolnicy mogą ponadto odwiedzać ekologiczne gospodarstwa demonstracyjne.

– Zadaniem resortu rolnictwa jest zachęcanie rolników, aby przechodzili na rolnictwo ekologiczne

– podkreślił sekretarz stanu Rafał Romanowski.

Wiceminister przypomniał, że rolnicy chcący rozpocząć produkcję ekologiczną mają do dyspozycji wiele rodzajów wsparcia. Są one m.in. zawarte w Krajowym Planie Strategicznym dla WPR, wiele ułatwień wprowadza

Ekolistek to gwarancja posiadania przez produkt certyfikatu potwierdzającego zachowanie określonych standardów przy produkcji

także nowa ustawa o rolnictwie ekologicznym.

■ Edukacja konsumentów

– Bardzo istotne jest precyzyjne określenie, co może być nazywane produktem rolnictwa ekologicznego. Niestety słowo „ekologiczny” bywa nadużywane przez producentów. Prowadzimy skierowaną do konsumentów kampanię edukacyjną uświadamiającą ich, że tylko oznaczenie w postaci ekolistka na produkcie daje gwarancję, że dany produkt został wyprodukowany w rygorach rolnictwa ekologicznego. Ekolistek to gwarancja posiadania przez produkt certyfikatu potwierdzającego zachowanie określonych standardów przy produkcji. Produkty z tym oznaczeniem są kontrolowane na każdym jej etapie – od pola do stołu – powiedział wicepremier Kowalczyk. Wiceminister Rafał Romanowski

zauważył, że znak ekolistka jest dobrze rozpoznawany zarówno w Polsce, jak i poza nią.

– Daje on pewność, że przy produkcji zostały zastosowane odpowiednie technologie i tylko naturalne nawozy. Chcemy poprzez nasze działania edukacyjne budować nowe podejście konsumenckie – pod-

kreślił sekretarz stanu i przypomniał, że warto konsumentów zachęcać także, żeby szukali na produktach oznaczenia „Produkt polski”.

■ Działania KOWR

Dyrektor generalny KOWR Waldemar Humięcki przytoczył działania, które Ośrodek prowadzi dla promowania polskiej żywności ekologicznej. Wśród nich są:

- włączanie się w ogólnopolską kampanię

„Kupuj świadomie PRODUKT EKOLOGICZNY”, prowadzoną przez MRiRW;

- promocja w kraju i za granicą produktów rolno-spożywczych;

- wdrażanie dwóch poddziałań w zakresie działania 3. Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych w ramach PROW 2014-2020;

- udział w międzynarodowych przedsięwzięciach promocyjnych i informacyjnych pod hasłem „Poland tastes good”;

- realizacja branżowego programu promocji polskich specjalności żywnościowych;

- obsługa branżowych funduszy promocji produktów rolno-spożywczych.

Departament Komunikacji
i Promocji MRiRW
tel. 22 623 18 38

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Scalanie gruntów

46. Konkurs Scaleniowy rozstrzygnięty

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmuje różne formy propagowania scaleń gruntów. Jedną z nich jest współorganizacja Ogólnopolskich Konkursów Jakości Prac Scaleniowych. Seminarium podsumowujące tegoroczną, XLVI edycję konkursu oraz prezentacja nagrodzonych projektów odbyły się pod koniec listopada br. w Gdańsku.

Ogólnopolski Konkurs Jakości Prac Scaleniowych, tzw. Konkurs Scaleniowy, organizuje corocznie od 1970 r. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przy współudziale Stowarzyszenia Geodetów Polskich. Konkurs jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2014-2020. Do tegorocznej edycji zostało zgłoszonych 17 prac.

■ Cele konkursu

Konkurs Scaleniowy to:

- dodatkowa forma promowania prac urządzeniowo-rolnych związanych z tworzeniem korzystniejszych warunków gospodarowania w rolnictwie;
- możliwość systematycznego doskonalenia jakości prowadzenia prac scaleniowych;
- promocja najlepszych stosowanych praktyk;

- wymiana doświadczeń zdobytych przy realizacji konkretnych projektów scaleń gruntów finansowanych obecnie także ze środków wspólnotowych.

■ Ocena projektów, wyniki 46. Konkursu Scaleniowego

Główny Sąd Konkursowy dokonał oceny nadesłanych projektów scaleń gruntów oraz założeń do projektów scaleń gruntów na sześciu posiedzeniach od 18 do 26 października 2022 r.

W tym roku zostało zgłoszonych:

- 11 prac w kategorii projektów scaleń gruntów zakończonych w latach 2018-2022;
- 6 prac w kategorii założeń do projektów scaleń gruntów przewidzianych do realizacji w ramach działania *Inwestycje w środki trwałe*, poddziałania „Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, moderniza-

cją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa”.

W kategorii projektów sąd konkursowy przyznał pierwsze miejsce zespołowi geodetów Krakowskiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych w Krakowie za wykonanie projektu scalenia gruntów obiektu Strzelce Wielkie w gminie Szczurowa, w powiecie brzeskim (powierzchnia obiektu: 1706 ha). W tej kategorii przyznane zostały także drugie i trzecie miejsce oraz 3 wyróżnienia.

W kategorii założeń do projektów pierwsze miejsce należy do zespołu geodetów Częstochowskiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych w Częstochowie za opracowanie założeń do projektu scalenia gruntów obiektu Stanisławów, Zarębnice w gminie Przyrów, w powiecie częstochowskim (powierzchnia obiektu: 1529 ha). W tej kategorii sąd konkursowy przyznał również drugie i trzecie miejsce oraz 1 wyróżnienie.

■ Znaczenie scalania gruntów

Scalanie gruntów ma duże znaczenie, gdyż:

- jest narzędziem ułatwiającym restrukturyzację i modernizację gospodarstw rolnych, w tym prowa-

dzenia produkcji rolnej i ograniczenia kosztów ponoszonych w gospodarstwie, co podnosi ich konkurencyjność oraz otwiera drogę do wprowadzania nowoczesnych technologii;

- umożliwia racjonalne wykorzystanie zasobów ziemi uprawnej poprzez dostosowanie rozłogu gruntów i istniejącej infrastruktury do potrzeb gospodarstw rolnych;
- jest działaniem na rzecz poprawy struktury obszarowej gospodarstw rolnych, niezbędnym dla zapewnienia wzrostu konkurencyjności polskiego sektora rolnego.

■ Propagowanie scaleń gruntów

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmuje różne formy propagowania scaleń gruntów poprzez organizację m. in.:

- Ogólnopolskich Konkursów Jakości Prac Scaleniwych;
- szkoleń;
- konferencji naukowych;
- publikacji artykułów prasowych.

Działania te mają na celu podniesienie wiedzy podmiotów zaangażowanych w realizację scaleń gruntów oraz wymianę zdobytych doświadczeń na poziomie ogólnopolskim.

■ Wsparcie finansowe

Od 1 maja 2004 r., czyli od wejścia Polski do UE, do 2022 r. na działanie Scalanie gruntów zostało przeznaczonych ponad 525 mln euro.

W obecnej perspektywie finansowej Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi na działanie 4.3 *Scalanie gruntów* w ramach PROW 2014-2020 przeznaczył 285 mln euro (tj. 1,3 mld zł). Ze względu na wagę tych operacji dla rozwoju polskiej wsi zostały przeznaczone dodatkowe środki na scalenia gruntów w PROW w kwocie 137 mln euro, na tzw. okres przejściowy – do 30 czerwca 2025 r., co pozwoli zrealizować scalenia gruntów na powierzchni ok. 56 tys. ha gruntów.

Obecnie trwają prace nad kształtem nowej perspektywy finansowej na lata 2023-2027, w której planowana jest kontynuacja realizacji scaleń gruntów.

■ Rezultaty dotychczasowych scaleń

Wydane dotąd na scalenia gruntów środki i podjęte działania pozwoliły na:

- zrealizowanie 305 projektów scaleniwych, o łącznej powierzchni ponad 259 tys. ha gruntów;
- objęcie scaleniem gruntów blisko 58 tys. gospodarstw rolnych i prawie 658 tys. działek ewidencyjnych;
- poprawę rozłogu gruntów w poszczególnych gospodarstwach i zmniejszenie liczby działek ewidencyjnych o 43 proc.

Departament Nieruchomości
i Infrastruktury Wsi MRiRW
tel. 22 623 18 41

Zdjęcie: ARochau.Stock.adobe.com

Konkurs dla partnerów KSOW

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi ogłosił konkurs nr 7 dla partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (KSOW) na wybór operacji, które będą realizowane w 2023 r. Wnioski można składać od 5 do 22 grudnia 2022 r. w 16 urzędach marszałkowskich.

Ogłoszony 4 listopada 2022 r. konkurs nr 7/2023 jest skierowany do wszystkich partnerów KSOW (zarejestrowanych w bazie na stronie internetowej ksow.pl), którzy chcą działać na rzecz rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich.

Wnioski o wybór operacji mogą być złożone zarówno przez jednego partnera KSOW, jak i przez dwóch lub więcej partnerów KSOW

działających wspólnie w formie konsorcjum.

■ Możliwe tematy projektów

Projekty partnerskie mogą być skierowane do grupy docelowej z obszaru jednego, dwóch lub trzech województw i dotyczyć wyłączeni następujących tematów:

- klimat, środowisko i biogospodarka – wymiana lub upowszechnienie

wiedzy i doświadczeń dotyczących:

- ✓ rozwoju zielonej gospodarki, w tym wykorzystania odnawialnych źródeł energii w rolnictwie oraz funkcjonowania spółdzielni energetycznych;
- ✓ ochrony środowiska naturalnego, metod ograniczania stosowania środków chemicznych w rolnictwie, przeciwdziałania zmianom klimatycznym i adaptacji do tych zmian;
- ✓ wzmocnienia świadomości ekologicznej, bioróżnorodności, biogospodarki i rolnictwa ekologicznego oraz kreowania postaw proekologicznych w społecznościach wiejskich;

✓ gospodarki w obiegu zamkniętym jako sposobu na ograniczenie wytwarzania odpadów w rolnictwie i możliwość ich ponownego wykorzystania jako surowców wtórnych;

• przedsiębiorczość na obszarach wiejskich oraz poprawa sytuacji rolnika w łańcuchu dostaw – wymiana lub upowszechnianie wiedzy i doświadczeń dotyczących:

✓ korzyści ze współpracy rolników w formie spółdzielni, zrzeszeń, spółek handlowych, w tym także o statusie grupy producentów rolnych lub organizacji producentów;

✓ krótkich łańcuchów dostaw żywności, budowania relacji producenta żywności z konsumentem oraz nowych modeli organizacji produkcji i sprzedaży, w tym RHD (rolniczego handlu detalicznego) i MOL (sprzedaży lokalnej, marginalnej i ograniczonej);

✓ dobrych praktyk dotyczących przedsiębiorczości na obszarach wiejskich (z uwzględnieniem zrealizowanych projektów współfinansowanych z PROW), w tym ekonomii społecznej oraz gospodarstw opiekuńczych;

✓ rozwoju i promocji sektora usług czasu wolnego, w tym rozwoju pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych m.in. w ramach gospodarstw agroturystycznych, gospodarstw demonstracyjnych i zagród edukacyjnych;

✓ praktycznego zdobywania wiedzy przez uczniów i studentów szkół rolniczych oraz możliwości rozwoju i prowadzenia działalności po ukończeniu tych szkół – dobre

praktyki (w tym na przykładzie projektów współfinansowanych z PROW);

• tradycja i dziedzictwo kulturowe wsi – wymiana lub upowszechnianie wiedzy i doświadczeń dotyczących ginących zawodów, lokalnego rękodzieła i produktów lokalnych;

Ogłoszony został kolejny konkurs dla partnerów KSOW na wybór operacji, które będą realizowane w 2023 r.

• rozwój lokalny – wymiana lub upowszechnianie wiedzy i doświadczeń dotyczących:

✓ poprawy dostępu do infrastruktury publicznej w celu wzmocnienia przewagi danego obszaru, wyrównywania szans rozwojowych wszystkich mieszkańców oraz dywersyfikacji zatrudnienia na obszarach wiejskich;

✓ wykorzystania powiązań z małymi miejscowościami i dużymi miastami przez tworzenie sieci powiązań między wsią a miastem;

✓ rozwoju współpracy na obsza-

rach wiejskich w wymiarze produkcyjnym, usługowym i społecznym przez dążenie do wdrożenia formuły „wsi wielofunkcyjnej”, która rozwija się nie tylko w sektorze rolniczym, lecz także przez rozwój innych gałęzi lokalnej gospodarki z zachowaniem zasad proekologicznych oraz sprzyja zauważal-

mu podwyższeniu jakości życia mieszkańców;

✓ identyfikacji potencjału lokalnych społeczności w kierunku tworzenia strategii promocji produktu lokalnego;

✓ działalności Kół Gospodyń Wiejskich jako szansy na wykorzystanie potencjału kobiet dla rozwoju lokalnej społeczności;

✓ inteligentnych wiosek – wspierania oddolnych inicjatyw i narzędzi wykorzystujących nowoczesne metody i technologie, które służą poprawie jakości i poziomu życia mieszkańców obszarów wiejskich, w tym poprawie konkurencyjności terenów wiejskich, promujących ideę *smart village*;

✓ planowania rozwoju lokalnego z uwzględnieniem potencjału ekonomicznego, społecznego i środowiskowego danego obszaru;

✓ planowania i wdrażania rozwoju lokalnego wśród pracowników lub członków LGD;

• nowoczesne i innowacyjne rozwiązania oraz dobre praktyki w rolnictwie i na obszarach wiejskich – wymiana lub upowszechnianie wiedzy i doświadczeń dotyczących:

✓ rozwiązań technicznych i technologicznych w produkcji rolniczej,

w tym z wykorzystaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych;

- ✓ zarządzania, organizacji i planowania w gospodarstwie rolnym;
- wymiana lub upowszechnianie wiedzy i doświadczeń dotyczących ograniczania strat i marnotrawstwa w łańcuchu dostaw żywności;
- wymiana lub upowszechnianie wiedzy i doświadczeń dotyczących zarządzania wodami opadowymi, w tym małej retencji i oszczędnego gospodarowania wodą w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

■ Realizacja operacji i refundacja kosztów

Z partnerami KSOW, których operacje zostaną wybrane w konkursie, województwa zawierają umowy na ich realizację. Operacje należy zrealizować pod względem rze-

czowym do 31 października 2023 r., a wypłata środków przez urzędy marszałkowskie musi zakończyć się do 31 grudnia 2023 r. Oznacza to, że partnerzy KSOW finansują realizację swoich operacji ze środków własnych, które następnie są im zwracane z puli Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w formie refundacji poniesionych kosztów kwalifikowalnych. Realizacja operacji może być podzielona na maksymalnie 2 etapy, dzięki czemu zwrot kosztów nastąpi szybciej, bo po każdym rozliczonym etapie.

Ogłoszenie o konkursie wraz z kompletem dokumentów zostało zamieszczone na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi pod adresem <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/konkurs-dla-partnerow-krajowej-sieci-obsza->

row-wiejskich, na portalu KSOW pod adresem <https://ksow.pl/aktualnosc/konkurs-nr-7-2023>, na stronach internetowych urzędów marszałkowskich oraz jednostek doradztwa rolniczego.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zachęca wszystkich, którzy chcą działać na rzecz rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich, do udziału w konkursie nr 7. Ci, którzy nie są partnerami KSOW, powinni zarejestrować się w bazie partnerów KSOW pod adresem <https://ksow.pl/baza-danych/partnerzy-ksow/formularz-zgloszenie-wy>, co jest warunkiem niezbędnym do udziału w konkursie.

Departament Pomocy Technicznej

MRiRW

tel. 22 623 16 37

Zdjęcie: ManAsThep.Stock.adobe.com

Promocja produktów certyfikowanych

Finał konkursu dla szkół gastronomicznych

Finał XI edycji Ogólnopolskiego Konkursu dla Szkół Gastronomicznych na najlepszy przepis kulinarny odbył się 19 listopada 2022 r. w Warszawie. W przepisach konkursowych należało wykorzystać produkty regionalne i tradycyjne zarejestrowane lub aplikujące o rejestrację w unijnych systemach jakości. Pomysłodawcą i organizatorem wydarzenia jest Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Celem konkursu jest popularyzacja oraz rozpowszechnianie wiedzy na temat produktów regionalnych i tradycyjnych zarejestrowanych lub aplikujących o rejestrację w następujących unijnych systemach jakości:

- Chronionych Nazw Pochodzenia (ChNP);
- Chronionych Oznaczeń Geograficznych (ChOG);

- Gwarantowanych Tradycyjnych Specjalności (GTS).

■ Komisja konkursowa

Finałowych 10 przepisów oceniła komisja konkursowa składająca się m.in. z przedstawicieli Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Polskiej Izby Produktu Regionalnego i Lokalnego, Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Szefów Kuchni

i Cukierni, Polskiej Inicjatywy Kulinarnej oraz współorganizatorów konkursu.

■ Zwycięskie przepisy

Wszyscy finaliści zaprezentowali potrawy na bardzo wysokim poziomie, zarówno pod względem wizualnym, jak i smakowym.

Spośród 10 finałowych potraw komisja konkursowa oraz komisja techniczna wyłoniła troje zwycięzców.

Nagrody główne zdobyli autorzy następujących przepisów:

- „Wiśnie/czekolada/miód”, autor: Weronika Gurynow, Zespół Szkół Gastronomicznych im. prof. Eugeniusza Pijanowskiego w Warszawie, opiekun: Emil Bździuch.

● „Polędwica sous vide w aromatycznym chruście z kiełbasy myśliwskiej staropolskiej z sosem grzybowym, puree z zielonego groszku i pierogami leniwymi z fa-

nia 3 zespołom. Otrzymali je autorzy następujących przepisów:

● „Kaczka/Suska sechłońska/Pe-sto/Piękny Jaś/Dynia/Andrut”, au-tor: Dominik Diug, Zespół Szkół

miczno-Gastronomicznych w Żyw-cu, opiekun: Alicja Broda.

■ Pozostali finaliści

W finałowej dziesiątce znaleźli się także autorzy następujących przepisów:

● „Polędwiczki wieprzowe z wiśniowo-borowikowym sosem w towarzystwie karmelizowanych warzyw i jabłka, z puree fasolowym i grillowanym oscypkiem”, autor: Zuzanna Dzienis, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Wincetego Witosa w Suwałkach, opiekun: Agata Drywulska-Bartyzel.

● „Comber z jagnięciny podhalańskiej z kruszonką z obwarzanką, czosnku galicyjskiego oraz ziół, na sosie śliwkowym na trójniaku staropolskim i wytrawnym sernikiem z dyni i bryndzy podhalańskiej”, autor: Emilia Pasek, Zespół Szkół Ekonomiczno-Chemicznych w Trzebini, opiekun: Dariusz Łętowski.

● „Świnka w kurkowym lesie”, autorzy: Małgorzata Pyrko, Julia Bełt, Zespół Szkół Gastronomicznych w Białymstoku, opiekun: Małgorzata Kryszew.

● „Trójkątna słodycz”, autor: Eryk Dondzik, Zespół Szkół Gastronomicznych w Łodzi, opiekun: Anna Błyskal.

Departament Rolnictwa Ekologicznego
i Jakości Żywności MRiRW

tel. 22 623 16 32

Zdjęcia: archiwum MRiRW

Zwycięzcy XI edycji Ogólnopolskiego Konkursu dla Szkół Gastronomicznych na najlepszy przepis kulinarny

solii i twarogu wędzonego”, autorzy: Maria Solińska, Hubert Hyzowski, Zespół Szkół nr 6 im. Macieja Rataja w Etku, opiekun: Anna Korzeń.

● „Szarlotka na Podchmielonym Pięknym Jasiu pod migdałową kołderką”, autorzy: Paweł Nowak, Paweł Rudnicki-Szcypior, Centrum Kształcenia Zawodowego nr 1 w Warszawie, opiekun: Katarzyna Nawrocka.

Komisja przyznała także wyróżnie-

Gastronomicznych w Łodzi, opiekun: Elżbieta Kurowska.

● „Podwędzany schab sous-vide faszerowany śliwką szydłowską z oscypkowym ravioli pod masłem pietruszkowym z leśną żelką”, autor: Oliwia Szott, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Michała Drzymały w Brzostowie, opiekun: Jarosław Seweryn.

● „Leśne wspomnienie”, autor: Martyna Kliś, Zespół Szkół Ekono-

Wszyscy finaliści zaprezentowali potrawy na bardzo wysokim poziomie, zarówno pod względem wizualnym, jak i smakowym. Od lewej – dania nagrodzone kolejno pierwszym, drugim i trzecim miejscem

Mleko-Expo

Podczas otwarcia targów Mleko-Expo w Warszawie 16 listopada 2022 r. wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk zabrał głos na temat sytuacji w polskim sektorze mleczarskim. Wręczył także nagrody dla najlepszych krajowych spółdzielni mleczarskich.

– *Dzięki szybkiemu rozwojowi i modernizacji sektora mleczarskiego w Polsce dziś jesteśmy potęgą mleczarską i wielkim eksporterem produktów mlecznych. Pamiętajmy, że to przede wszystkim zasługa polskich rolników – powiedział wicepremier Kowalczyk podczas otwarcia targów.*

Szef resortu rolnictwa podkreślił, że polscy rolnicy, którzy specjalizują się w hodowli bydła mlecznego, traktują ją jako misję. Zauważył także, że nasze mleczarstwo to modelowy przykład spółdzielczości rolniczej.

Podczas konferencji prasowej po uroczystości otwarcia targów, wicepremier Henryk Kowalczyk odniósł się do kilku kwestii poruszanych przez uczestników, wśród których znaleźli się prezesi spółdzielni mleczarskich, przedstawiciele rolników oraz dziennikarze. Jak zgodzili się szef resortu rolnictwa oraz przedstawiciele sektora mleczarskiego, bieżący rok należy do wyjątkowo udanych – ceny skupu mleka były wysokie. – *Choć nie wszystko można przewidzieć, sytuacja na polskim i światowym rynku stwarza powody do optymizmu dla producentów z sektora mleczarskiego, a zachwiania cen, jeśli występują, są tymczasowe – powiedział minister rolnictwa i rozwoju wsi.*

■ Nagrody dla najlepszych

Otwarcie targów Mleko-Expo było okazją do wręczenia nagród dla

najlepszych polskich spółdzielni mleczarskich.

Ich prezesi przyjęli statuetki i puchary z rąk wicepremiera, ministra rolnictwa i rozwoju wsi Henryka Kowalczyka. Wśród zwycięzców trzech pierwszych miejsc

Uroczyste otwarcie targów Mleko-Expo – największych targów mleczarskich w Polsce

w trzech kategoriach znalazły się: Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska (OSM) Mlekovita w Wysokiem Mazowieckiem, OSM w Giżycku, w Łowiczu, w Kole i w Krasnymstawie. Specjalną nagrodę Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi otrzymała OSM w Głuchowie.

■ O targach Mleko-Expo

Mleko-Expo to największe targi mleczarskie w Polsce, organizo-

wane od 1992 r. Stanowią one wsparcie polskiego mleczarstwa poprzez promocję produktów oraz pomoc spółdzielniom mleczarskim w nawiązywaniu kontaktów i pozyskiwaniu bezpośredniego dostępu do klienta. To także przegląd trendów konsumenckich i ofert przedstawicieli branży mleczarskiej. Organizatorzy oraz wystawcy podczas każdej edycji przygotowują dla zwiedzających liczne atrakcje oraz mleczarskie upominki.

Impreza jest organizowana przez Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich Związku Rewizyjnego – największą i najdłużej działającą organizację mleczarską w Polsce. Oficjalnym patronem targów jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Departament Komunikacji
i Promocji MRiRW
tel. 22 623 18 38

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Edukacyjnie o polskich rybach

II wydanie publikacji dla dzieci

Doczekaliśmy się II wydania książeczki dla dzieci „Rybki, ryby i rybeczki z morza, jeziora i rzeczki”. Przewodnikami po niej są Słonka i Stodek, czyli krople słonej i słodkiej wody, którzy przeprowadzają małych czytelników przez pełen tajemnic i ciekawostek świat ryb występujących w Polsce oraz w Morzu Bałtyckim. Opowiadają także o wdrażanym obecnie Programie Operacyjnym „Rybnictwo i Morze” oraz zapoznają dzieci z informacjami o nowym funduszu Unii Europejskiej, wspierającym sektor rybactwa w latach 2021-2027.

Z I edycji książeczki dla dzieci „Rybki, ryby i rybeczki z morza, jeziora, rzeczki” dzieci mogły się dowiedzieć np.: Czy morski zając to ryba? Dlaczego ryby nie toną? Która ryba potrafi poruszać się po lądzie? Która umie pływać do tyłu? Która ryba pachnie tymiankiem? Która świeżym ogórkiem? A która ma wilczy apetyt? Co to jest Unia Europejska? Jaki program wspiera polskie rybactwo, pomaga rybakom i rybom? W tej publikacji znalazły się także informacje o Europejskim Funduszu Morskim i Rybackim wdrażanym w latach 2014-2020.

■ Informacje o Europejskim Funduszu Morskim, Rybackim i Akwakultur (EFMRA)

W II wydaniu książeczki dzieci mogą przeczytać o funduszu, który jest następcą Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego. Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultur (EFMRA) będzie w latach 2021-2027 służył do wykorzystywania środków fi-

nansowych z budżetu UE, m.in. do wspierania Wspólnej Polityki Rybołówstwa, zintegrowanej polityki morskiej oraz międzynarodowych zobowiązań UE w dziedzinie zarządzania oceanami.

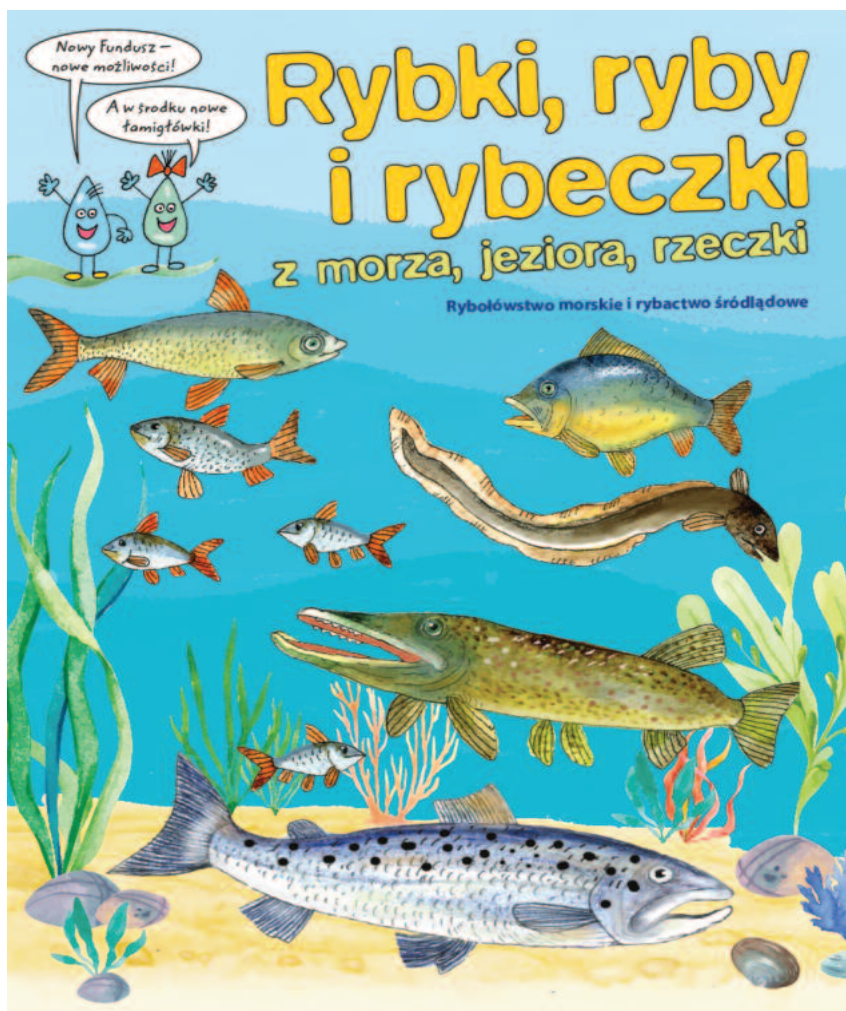
W książeczce dzieci znajdą ręcznie rysowane grafiki przedstawiające ryby, a także nowe zagadki i krzyżówki. Zapraszamy dzieci do lektury książeczki, dzięki której mogą zdobyć wiedzę o naszych polskich rybach.

Publikację w wersji elektronicznej można znaleźć na stronie internetowej: <https://bit.ly/ksiazka-edukacyjna>.

Więcej informacji o publikacji na stronie: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/ksiazeczka-edukacyjna-o-rybach-pt-rybki-ryby-i-rybeczki-z-morza-jeziora-rzeczki>.

Departament Pomocy Technicznej
MRiRW

tel. 22 623 16 37

Karp z Wójczy

Gospodarstwo Rybackie „Wójcza” jest prowadzone w dwóch obiektach: „Wójcza” i „Jastrzębiec”, których stawy mają powierzchnię ok. 400 ha. Dominującym gatunkiem w hodowli jest karp, chociaż są też tu inne cenne gatunki ryb, takie jak sum, szczupak, lin, amur oraz sandacz.

– Specjalizujemy się w hodowli żywej ryby przeznaczonej do celów konsumpcyjnych, jak i materiału zarzybieniowego. Dysponujemy własną przetwórnią, w której przygotowujemy towar na zamówienie pod konkretne potrzeby klientów. Prowadzimy również punkt sprzedaży bezpośredniej – wymienia Klaudiusz Jurzysta, prezes zarządu.

■ Karp z Wójczy na Liście Produktów Tradycyjnych

Czysta okolica i nowoczesne obiekty korzystnie wpływają na hodowlę ryb, a co za tym idzie – na jakość mięsa. Z uwagi na swoje wyjątkowe walory smakowe w 2011 r. „Karp z Wójczy” został wpisany na Listę Produktów Tradycyjnych prowadzoną przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Nic dziwnego, że miejscowy karp jest poszukiwany przez smakoszy, szczególnie przed świętami Bożego Narodzenia.

– Pomimo rozpoznawalnej marki nie spoczywamy na laurach i inwestujemy w infrastrukturę. Z sukcesem pozyskujemy dotacje z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego – podkreśla prezes Jurzysta.

■ Modernizacja obiektu „Jastrzębiec”

Dzięki funduszom europejskim firma wyremontowała obiekt „Jastrzębiec”. W ramach inwestycji m.in. została wyremontowana płuczka dla ryb, uszczelniono i zmieniono profil skarp, utwardzono grunt oraz odnowiono stalowe mnichy na dopływach i odpływach stawów magazynowych. W efekcie udało się znacznie zwiększyć wolumen wody dostępnej dla ryb. Korzystny wpływ na komfort i bezpieczeństwo pracy miało utwardzenie dróg transportowych oraz placu dookoła płuczki.

■ Przewodnik Zwiedzaj Polskę. Szlakiem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego

Materiał nt. Gospodarstwa Rybackiego „Wójcza” jest częścią przewodnika przygotowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, pokazującego ciekawe zakątki naszego kraju i prowadzącego do miejsc, które stały się atrakcyjniejsze dzięki wykorzystaniu środków z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego.

Zaprezentowaliśmy w nim pięćdziesiąt projektów współfinansowanych z tego funduszu w ramach Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze, gdzie – dzięki zaangażowaniu i chęci działania – przedsiębiorcy, przetwórcy, przedstawiciele samorządów czy lokalnych społeczności (np. Rybackich Lokalnych Grup Działania) mogli spełnić swoje marzenia.

To nie tylko olbrzymie inwestycje przetwórców ryb czy przedsiębiorców polepszających warunki chowu i hodowli ryb. To także rozwijające się obszary zależne od rybactwa, a na ich terenie – tętniące życiem strefy edukacji i rekreacji, gdzie spotyka się lokalna społeczność, place zabaw, siłownie zewnętrzne, boiska sportowe. Czynią one świat piękniejszym i przyjemniejszym – bo „Wielkie rzeczy zaczynają się od małych spraw”.

Zapraszamy również do obejrzenia w serwisie YouTube, na kanale MRiRW (<https://www.youtube.com/c/MinisterstwoRolnictwaIRozwojuWsi>), filmów przedstawiających każdy z projektów i miejsca, w których nasi bohaterowie skorzystali ze środków pozyskanych z Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze.

Departament Pomocy Technicznej MRiRW

tel. 22 623 16 37

Zdjęcie: Panthermedia

Problem bezdomności zwierząt

W związku z tym, że 27 stycznia 2023 r. wejdzie w życie nowe rozporządzenie – w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt (Dz. U. 2022 poz. 175), Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przypomina o obowiązujących zasadach i przepisach dotyczących zapewniania opieki bezdomnym zwierzętom i zapobiegania ich bezdomności.

schroniska, kierujące do gmin swoją ofertę.

Jednocześnie Ministerstwo przypomina, że program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt, oprócz obowiązkowych elementów określonych w art. 11a

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. 2022 poz. 572) zapobieganie bezdomności zwierząt i zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywanie należy do zadań własnych gmin.

Mając na uwadze, że program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt, przyjmowany co roku przez radę gminy, obejmuje m. in. zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwraca się z apelem do gmin, aby przy wyborze schroniska dla zwierząt na 2023 r. brały pod uwagę spełnienie warunków

Zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku należy do obowiązków gmin

określonych w ww. rozporządzeniu przez podmioty prowadzące

ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt, może obejmować plan znakowania zwierząt w gminie oraz plan sterylizacji lub kastracji zwierząt w gminie, przy pełnym poszanowaniu praw właścicieli zwierząt lub innych osób, pod których opieką zwierzęta pozostają.

Zarówno znakowanie, jak i sterylizacja lub kastracja zwierząt, także zwierząt mających właścicieli, są podstawowymi narzędziami ograniczającymi bezdomność zwierząt.

Znakowanie zwierząt jest jednym z podstawowych narzędzi ograniczających ich bezdomność

Departament Bezpieczeństwa
Żywności i Weterynarii
MRiRW

tel. 22 623 18 43

Zdjęcia: Agnormark,

Antoine-photographe.Stock.adobe.com

300 tys. zł na odtworzenie potencjału gospodarstwa

Do 30 grudnia 2022 r. rolnicy, których gospodarstwa zostały zniszczone w wyniku klęsk żywiołowych lub afrykańskiego pomoru świń, mogą składać w ARiMR wnioski o pomoc.

poprzednich lat i wyniosły przynajmniej 30 proc. średniorocznej produkcji rolnej z trzech ostatnich lat. Co istotne, muszą one dotyczyć

Wsparcie na *Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej*, finansowane z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, adresowane jest do dwóch grup rolników. Do pierwszej należą ci, którzy ponieśli straty spowodowane przez co najmniej jedną z następujących klęsk żywiołowych: powódź, deszcz nawalny, suszę, przymrozki wiosenne, ujemne skutki przeziębienia, obsunięcie się ziemi, lawinę, grad, huragan, uderzenie pioruna. Do drugiej zaś gospodarze, którzy ponieśli szkody spowodowane wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (ASF).

O pomoc można wystąpić, gdy straty w gospodarstwie (w uprawach rolnych, zwierzętach gospo-

Do 30 grudnia 2022 r. rolnicy, których gospodarstwa zostały zniszczone w wyniku klęsk żywiołowych mogą składać w ARiMR wnioski o pomoc

darskich) miały miejsce w roku, w którym jest składany wniosek lub w co najmniej jednym z dwóch

składnika gospodarstwa, którego odtworzenie wymaga poniesienia kosztów kwalifikujących się do objęcia wsparciem.

Natomiast w przypadku wystąpienia afrykańskiego pomoru świń w gospodarstwie o wsparcie mogą ubiegać się rolnicy, którym powiatowy lekarz weterynarii nakazał w drodze decyzji zabicie świń lub zniszczenie ich zwłok, a w dniu jej wydania zwierzęta, których dotyczyła, stanowiły co najmniej 30 proc. trzody chlewnej posiadanej przez rolnika.

■ Wysokość wsparcia

Maksymalne dofinansowanie, jakie można otrzymać w całym okresie realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, to 300 tys. zł na jednego be-

O wsparcie mogą również ubiegać się gospodarze, którzy ponieśli szkody spowodowane wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń

neficjenta i gospodarstwo. Należy jednak pamiętać, że nie może ono przekroczyć 80 proc. kosztów kwalifikowanych poniesionych na realizację danej inwestycji.

W przypadku szkód powstałych w wyniku klęsk żywiołowych pomoc można przeznaczyć na odtworzenie składników gospodarstwa, które uległy zniszczeniu bądź uszkodzeniu. Oznacza to, że gdy szkoda dotyczy np. sprzętów rolniczych, rolnik może otrzymać dofinansowa-

nie tylko na zakup takiego rodzaju maszyn, których dotyczyła szkoda. Analogicznie jest w przypadku zniszczeń w sadach, gdzie odtwarzane muszą być nasadzenia.

Natomiast jeśli przyczyną strat jest afrykański pomór świń, inwestycje realizowane z dofinansowaniem nie mogą być związane z produkcją trzody chlewnej.

■ **Miejsce składania wniosków**
Wnioski na *Inwestycje odtwarzają-*

ce potencjał produkcji rolnej należy składać w biurach powiatowych lub oddziałach regionalnych ARiMR. Można to zrobić osobiście, przesłać za pośrednictwem Poczty Polskiej lub elektronicznej skrzynki podawczej ePUAP.

Biuro Prasowe
ARiMR
tel. 22 318 40 90

Zdjęcia: AP-Studio-,
Countrypixel.Stock.adobe.com

Dopłaty do ubezpieczenia zwierząt

Do 30 grudnia 2022 r. ARiMR przyjmuje wnioski o wsparcie w ramach nowego działania z PROW 2014-2020 *Zarządzanie ryzykiem*. To drugi nabór w tym roku. Ta oferta pomocy skierowana jest do rolników, którzy ubezpieczają zwierzęta gospodarskie od strat spowodowanych ich chorobami.

Dofinansowanie może być przyznane hodowcom drobiu, bydła i świń, którzy mają zarejestrowaną działalność produkcyjną. Muszą oni oprócz tego posiadać prawo do nieruchomości, na terenie której prowadzą chów tych zwierząt.

By móc się stać beneficjentem tej pomocy, należy w ramach prowadzonej działalności rolniczej mieć podpisaną umowę ubezpieczenia zwierząt od ryzyka wystą-

pienia szkód spowodowanych salmonellą. Co istotne, zainteresowany tym dofinansowaniem nie może jednak korzystać z innych dopłat do ubezpieczenia. Istotne jest też, że umowa ubezpieczenia nie może obejmować okresu przed 1 kwietnia 2022 r.

Pomoc przyznawana jest w formie 70 proc. dopłaty do opłaconej składki, pod warunkiem, że z umowy ubezpieczenia wynika,

że wypłata odszkodowania nastąpi w przypadku wystąpienia szkód, które wyniosą ponad 20 proc.

Wnioski przyjmują do 30 grudnia 2022 r. biura powiatowe ARiMR. Można je złożyć osobiście, nadać rejestrowaną przesyłką pocztową lub za pośrednictwem formularza udostępnionego na Platformie Usług Elektronicznych ARiMR. Dokumenty można również wysyłać za pośrednictwem platformy e-PUAP.

Biuro Prasowe
ARiMR
tel. 22 318 40 90

Zdjęcie: OlgaStrelnikova.Stock.adobe.com

Wsparcie dla nowych grup producentów

W ARiMR trwa właśnie ostatni nabór wniosków w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 na *Tworzenie grup producentów i organizacji producentów*. Wsparcie finansowe może wynieść nawet 100 tys. euro rocznie przez pięć lat. Wnioski należy składać do 30 grudnia 2022 r. w oddziałach regionalnego ARiMR.

Duży może więcej – to główny argument przemawiający za zrzeszaniem się rolników w grupy producentów. Działanie w grupie ma wiele zalet. Po pierwsze, zrzeszeni rolnicy mają możliwość sprzedaży swoich produktów w ramach dużych, jednorodnych partii towaru – zarówno pod względem odmiany, jak również jakości, sposobu produkcji i przygotowania do handlu. Po drugie, działanie zespołowe ułatwia sprzedaż produktów, uzyskiwanie za nie wyższych cen, wynegocjowanie korzystniejszych warunków kontraktów. Po trzecie, producenci łącząc swoje kapitały mogą wspólnie inwestować i razem zakupić potrzebną infrastrukturę, np. obiekty do przechowywania czy przygotowania produktów rolnych do handlu. Po czwarte, taka kooperacja pozwala obniżyć koszty produkcji np. przez wspólne użytkowanie maszyn i urządzeń, hurtowe, czyli tańsze, zakupy środków do produkcji

rolnej. Po piąte, grupa ma większy potencjał w organizowaniu kampanii promocyjnych wpływających na kreowanie marki wytwarzanych przez nią produktów i zwiększanie ich wartości handlowej.

Program skierowany jest do nowych grup producentów rolnych, uznanych od 1 grudnia 2021 r. na podstawie ustawy z 15 września 2000 r. *o grupach producentów rolnych i ich związkach*. Grupy te muszą składać się z osób fizycznych, prowadzących działalność jako mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwo. O dofinansowanie mogą starać się również organizacje producentów, uznane na podstawie przepisów ustawy z 11 marca 2004 r. *o organizacji niektórych rynków rolnych* albo ustawy z 20 kwietnia 2004 r. *o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych*.

Wsparcia nie mogą otrzymać producenci drobiu, wyrobów z mięsa drobiowego i jego podrobów oraz owoców i warzyw.

W pierwszej kolejności podmiot zrzeszający rolników musi uzyskać osobowość prawną, wraz z rejestracją w Krajowym Rejestrze Sądowym – Rejestrze Przedsiębiorców. Kolejnym krokiem jest złożenie wniosku o uznanie za grupę producentów rolnych lub organizację producentów wraz z planem biznesowym do dyrektora oddziału regionalnego ARiMR. Od daty uznania na potencjalnym beneficencie ciąży obowiązek realizacji zatwierdzonego planu biznesowego. Dopiero wówczas grupa producentów rolnych lub organizacja producentów może złożyć wniosek o przyznanie pomocy finansowej.

Pomoc jest realizowana w formie rocznych płatności przez okres pierwszych pięciu lat następujących po dacie uznania grupy producentów rolnych lub organizacji producentów. Wysokość wsparcia wynosi: w pierwszym roku – 10 proc. przychodów netto, w drugim roku – 9 proc., w trzecim roku – 8 proc., w czwartym roku – 7 proc., w piątym roku – 6 proc.

Biuro Prasowe
ARiMR
tel. 22 318 40 90

Zdjęcie: OlgaStrelnikova.Stock.adobe.com

Maksymalny limit przyznawanych środków finansowych to 100 tys. euro w każdym roku pięcioletniego okresu

System S2MUR

Monitorowanie upraw rolnych z wykorzystaniem teledetekcji satelitarnej i sztucznej inteligencji

System Satelitarnego Monitorowania Upraw Rolnych (S2MUR) to projekt realizowany przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR). Będzie to unikalny na skalę europejską system IT korzystający z teledetekcji satelitarnej i sztucznej inteligencji. Jego zadaniem będzie wygenerowanie dla użytkownika informacji o sytuacji na polu z dokładnością do pojedynczej działki uprawowej.

Teledetekcja satelitarna to pozyskiwanie, przetwarzanie, interpretacja i wykorzystanie zdjęć satelitarnych, czyli obrazów powierzchni globu wykonywanych z przestrzeni kosmicznej przez sztuczne satelity Ziemi. Obecnie funkcjonuje ponad 1000 takich satelitów, zwanych teledetekcyjnymi. Codziennie dostarczają one ogromną liczbę zdjęć powierzchni każdego fragmentu naszej planety.

Dzięki zdjęciom satelitarnym są możliwe:

- analiza sposobu użytkowania terenu;
- analiza stanu upraw;
- nawożenie precyzyjne;
- szacowanie szkód powstałych w wyniku niekorzystnych zjawisk pogodowych;
- prognozowanie plonów.

Ze względu na rozwój przemysłu kosmicznego i zwiększającą się dostępność jego produktów, teledetekcja satelitarna z roku na rok staje się coraz atrakcyjniejszym narzędziem wspierającym rolników i rolnictwo na całym świecie. Nie uszło to uwadze Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz KOWR.

■ Projekty pilotażowe KOWR

W 2019 r. KOWR przeprowadził dwa projekty pilotażowe z wykorzystaniem teledetekcji satelitarnej. Jednym z nich był projekt Wykorzystanie teledetekcji do zarządzania Zasobem Własności Rolnej

nie suszy rolniczej, detekcję i monitorowanie wymoknięć oraz wyznaczanie roślin uprawnych.

W następnym roku KOWR na zlecenie MRiRW opracował projekt Geoserwis Susza2020, którego celem było wsparcie administracji państwowej w weryfikacji wniosków o szacowanie suszy rolniczej w 2020 r.

Wyniki przywołanych projektów okazały się obiecujące, dlatego na ich podstawie podjęto decyzję o kontynuacji prac nad zastosowaniem teledetekcji w rolnictwie – czyli o opracowaniu koncepcji i budowie systemu S2MUR.

Zdjęcia satelitarne umożliwiają m.in. analizę stanu upraw, precyzyjne nawożenie oraz prognozowanie plonów

Skarbu Państwa – etap pilotażowy, którego głównym celem było wykonanie badań naukowych i prac rozwojowych wykorzystujących możliwości teledetekcji satelitarnej w rolnictwie poprzez monitorowa-

■ Jakie funkcje będzie spełniał system S2MUR?

W największym uproszczeniu – będzie to platforma informacyjna wykorzystująca dane satelitarne, meteorologiczne, glebowe

i statystyczne do całorocznego monitorowania upraw rolnych na terenie całego kraju.

S2MUR będzie wspierał użytkowników w podejmowaniu decyzji i przeciwdziałaniu zagrożeniom, które obniżają efektywność produkcji rolnej. Do największych zagrożeń w ostatnich latach należą nasilające się negatywne zjawiska atmosferyczne będące rezultatem gwałtownych zmian klimatu. Coraz częstsze i coraz dłużej trwające susze, ale także inne gwałtowne zjawiska pogodowe (ulewy, gradobicia, trąby powietrzne) ma-

na szybszą reakcję na zachodzące zjawiska.

- Dostarczy informacji (w postaci wygenerowanych przez system raportów, zestawień, map) o przewidywanych plonach i produkcji rolnej w całym kraju.

- Przyspieszy rozpatrywanie wniosków o odszkodowania i skróci okres oczekiwania na pomoc, co również wpłynie na plonowanie.

■ Stan prac nad systemem

Realizacja budowy systemu S2MUR wchodzi w kolejną fazę.

skania danych źródłowych, należy wymienić w szczególności Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy (PIB), Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – PIB, Centralny Ośrodek Badań Odmian Roślin Uprawnych – PIB, Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Główny Urząd Statystyczny oraz Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu.

Budowa systemu S2MUR jest zaplanowana na lata 2023-2025. Złożoność i innowacyjność systemu będą wymagały współpracy wielu specjalistów z różnych branż, w tym IT i rolniczej. Z tego względu KOWR zdecydował się na budowę systemu S2MUR w trybie partnerstwa innowacyjnego, dzięki któremu jest możliwe opracowanie systemu o wysokim stopniu innowacyjności i złożoności.

■ Spodziewane efekty systemu S2MUR

- Precyzyjne, geoprzestrzenne określenie wystąpienia zdarzeń o charakterze kłęskowym.

- Ocena skutków (intensywności) kłęski;

- Daleko posunięte wspomaganie oszacowania szkód na poziomie indywidualnej uprawy rolnej.

- Synteza i raportowanie informacji do celów operacyjnych z dokładnością do uprawy (działki) rolnej, gospodarstwa rolnego.

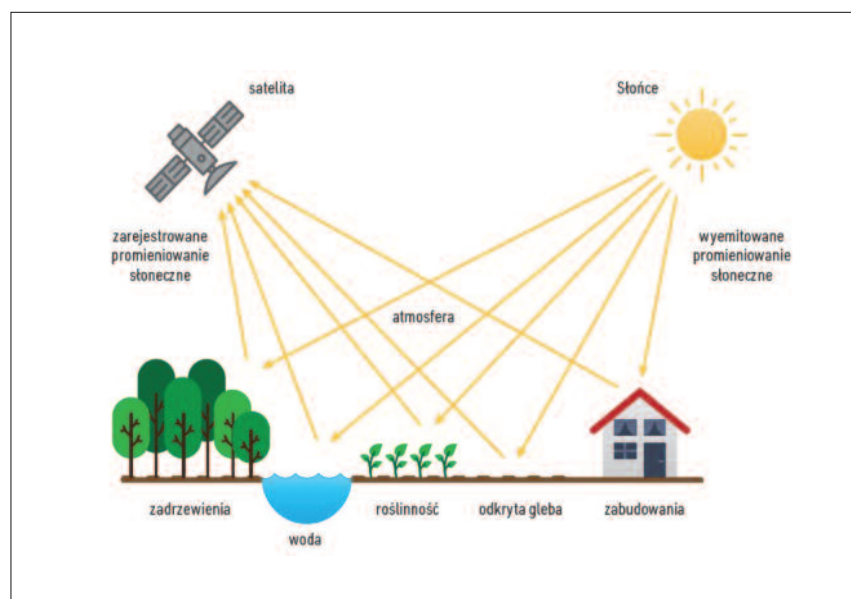
- Działania zarządcze w odniesieniu do administracyjnych jednostek podziału terytorialnego kraju.

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej KOWR.

Departament Innowacji
KOWR

tel. 22 376 71 30

Zdjęcie: Kossmoss.Stock.adobe.com

Teledetekcja satelitarna w rolnictwie. Szanse i możliwości, 2019, KOWR

ją bezpośrednio negatywny wpływ na produkcję rolną w kraju. Wysoka liczba szkód wymaga zwiększonego nakładu pracy po stronie administracji w celu ustalenia faktycznej szkody zgłoszonej przez rolnika oraz wypłaty coraz większych sum odszkodowania.

S2MUR przyczyni się również do wzrostu konkurencyjności polskich gospodarstw dzięki temu, że:

- Zapewni odpowiednie dane rolnikom zarówno w czasie okresu wegetacyjnego, jak i w sytuacjach nadzwyczajnych. Dane te pozwolą

Dotychczasowe działania były skoncentrowane na wyłonieniu doradcy prawnego i technicznego oraz przygotowaniu kompleksowej dokumentacji i kluczowych postępowań o udzielenie zamówień publicznych. KOWR przeprowadził serię spotkań i uzgodnień z dysponentami danych źródłowych dla systemu oraz zorganizował wstępne konsultacje rynkowe z potencjalnymi dostawcami systemu S2MUR i scen satelitarnych.

Wśród instytucji, z którymi KOWR nawiązał współpracę w zakresie budowy systemu lub pozy-

Bezpieczne Gospodarstwo Rolne

Konkurs rozstrzygnięty

Tegoroczna gala finałowa konkursu odbyła się pod koniec września w Narodowym Instytucie Kultury i Dziedzictwa Wsi w Warszawie. W wydarzeniu uczestniczyli m.in. wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk oraz sekretarze stanu w MRiRW: Anna Gembicka i Ryszard Bartosik.

W wydarzeniu wzięli udział także: minister rodziny i polityki społecznej Marlena Maląg, prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) Aleksandra Hądzik wraz z zastępcami: Moniką Rzepecką i Markiem Surmaczem, przedstawiciele instytucji działających na rzecz rolnictwa, a także współorganizatorzy oraz fundatorzy nagród.

Najważniejszymi uczestnikami byli oczywiście laureaci konkursu. W konkursie udział wzięły 994 gospodarstwa z całej Polski, do ścisłego finału zakwalifikowało się zaś 16 najlepszych z każdego województwa.

■ Laureaci

W konkursie KRUS na najbezpieczniejsze gospodarstwo rolne

zwyciężyli Grażyna i Paweł Leńscy ze Strzyżewa w województwie wielkopolskim. Laureaci otrzymali

W XIX edycji konkursu KRUS na najbezpieczniejsze gospodarstwo rolne zwyciężyli Grażyna i Paweł Leńscy ze Strzyżewa w woj. wielkopolskim

główną nagrodę w konkursie – ciągnik rolniczy.

Zwycięscy rolnicy produkcją rolniczą zajmują się od 1997 r. W ciągu roku hodują około 200 tys. sztuk kaczek, dbając o bioasekurację i dobrostan zwierząt. Ponadto uprawiają kukurydzę, pszenżyto, pszenicę i użytki zielone. W pracy w gospodarstwie pomaga rolnikom syn Adrian, absolwent Uniwersytetu Przyrodniczego

go we Wrocławiu, który wiąże swą przyszłość z rolnictwem. Poza nim rolników wspierają dorosłe córki Gabriela i Oliwia oraz synowa Aleksandra.

Pozostałymi laureatami konkursu zostali:

- Justyna i Marek Patalonowie z woj. warmińsko-mazurskiego;
- Renata, Wiesława oraz Szymon Kowalczykowie z woj. opolskiego;
- Ewelina i Mariusz Kusiowie z woj. lubelskiego;
- Izabela i Marek Sakowscy z woj. podlaskiego;
- Justyna i Tomasz Prokopowie z woj. małopolskiego;

Zwycięscy rolnicy produkcją rolniczą zajmują się od 1997 r. Gospodarują na 70 ha gruntów, hodują około 200 tys. sztuk kaczek, dbając o bioasekurację i dobrostan zwierząt

- Grażyna, Jan oraz Cezary Romiccy z woj. łódzkiego;
- Elżbieta i Andrzej Armatowscy z woj. pomorskiego;
- Jolanta i Lesław Kretowie z woj. dolnośląskiego;
- Danuta i Henryk Fałkowscy z woj. kujawsko-pomorskiego;
- Barbara i Adrian Weinoldowie z woj. lubuskiego;
- Jadwiga i Wojciech Kempisty z woj. mazowieckiego;
- Małgorzata i Grzegorz Szewczykowie z woj. podkarpackiego
- Ilona i Bernard Strokowie z woj. śląskiego;
- Anna i Konrad Grochalowie z woj. świętokrzyskiego;
- Sabina i Zenon Liberowie z woj. zachodniopomorskiego.

■ Znaczenie konkursu dla polskiego rolnictwa

– *Chciałabym dziś Państwu pogratulować wspaniałych osiągnięć. Państwa działania to nie tylko troska o bezpieczeństwo pracy w gospodarstwach rolnych, lecz także dbałość o ich estetykę. Dzięki Państwu pozytywnie zmienia się obraz polskiej wsi, która pięknieje z roku na rok. Starania te są inspiracją dla innych, dla Państwa stanowią na-*

tomiast kolejne wyzwania. Stale podnoszą sobie Państwo poprzeczkę – cieszy mnie to, ponieważ o bezpieczeństwo powinno się dbać nieustannie – zwróciła się do laureatów konkursu prezes KRUS Aleksandra Hadzik.

Prezes Kasy podkreśliła, że dzięki działalności prewencyjnej KRUS liczba wypadków w rolnictwie od lat 90. XX wieku spadła o ponad 80 proc.

Wicepremier Henryk Kowalczyk zauważył, że mimo tak dużego spadku liczby wypadków jednak nadal się one zdarzają, czasami nawet te śmiertelne. – *Dlatego tak ważne jest propagowanie bezpiecznych zachowań i przestrzeganie zasad bezpiecznej pracy* – podkreślił. Zwrócił także uwagę, że prowadzenie gospodarstwa rolnego czasami wymaga pośpiechu, wykonywania prac w nocy lub w trudnych warunkach atmosferycznych, a wówczas łatwo jest o nieuwagę czy nieostrożność.

– *W takich sytuacjach czujność bywa uśpiona i dlatego tak bardzo ważna jest ciągła świadomość, że powinniśmy wykazywać szczególną ostrożność, zachowywać się*

odpowiedzialnie i bezpiecznie – stwierdził wicepremier.

■ O konkursie

Organizatorem konkursu jest Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS), a współorganizatorami są: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Państwowa Inspekcja Pracy, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa oraz Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. XIX Ogólnokrajowy Konkurs Bezpieczne Gospodarstwo Rolne uzyskał Patronat Honorowy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy.

Konkurs jest organizowany od 2003 r. w ramach działań na rzecz zmniejszenia liczby wypadków i chorób zawodowych rolników. Dotąd w 18 edycjach udział wzięło ponad 21 tys. gospodarstw indywidualnych.

Kolejna szansa na zwycięstwo będzie już w przyszłym roku – wtedy odbędzie się jubileuszowa, XX edycja konkursu.

Biuro Komunikacji i Współpracy
Międzynarodowej KRUS
tel. 22 592 64 05

Zdjęcie: archiwum KRUS

Biuletyn informacyjny nr 11-12/2022 (246). Wydawany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Redagowany pod kierunkiem Małgorzaty Książek, przy współpracy z kolegium redakcyjnym w składzie: Justyna Adamska, Magdalena Bartosińska, Dorota Białczak, Joanna Czapla, Bartosz Dąbrowski, Nina Dobrzyńska, Karolina Gaweł, Waldemar Guba, Wanda Klepacka, Agnieszka Kłódkowska-Cieślakiewicz, Lidia Kostańska, Teresa O'Neill, Anna Radecka, Łukasz Tomczak, Paweł Wojcieszak, Magdalena Zasępa, Elwira Zdrodowska.

Opracowywany przez zespół w składzie: Ewa Jaroszewicz, Mariola Marczak.

Współpraca: Alicja Daniluk-Jankowska. Zdjęcia na I i II str. okładki oraz str. 3: Hanohiki-, Czibo.Stock.adobe.com.

Redakcja: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa; tel. (22) 623 11 75, (22) 623 20 68.

Łączność z czytelnikami: Biuro Prasowe MRiRW ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl.

Wersja internetowa: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/opracowania-i-publikacje>; <http://www.gov.pl/web/arimr/biuletyn-informacyjny>;

ISSN 2719-5147. Podpisano do druku: 8 grudnia 2022 r.

Nakład: 8000 egz. Druk: Zakłady Graficzne TAURUS Roszkowscy Sp. z o.o., Kazimierów, ul. Zastawie 12, 05-074 Halinów.

Redakcja wyraża zgodę na kopiowanie, reprodukcję i rozpowszechnianie w celach niekomercyjnych, w całości lub w części, materiałów tekstowych. Podmiot korzystający z materiałów tekstowych, opublikowanych na stronach czasopisma, zobowiązany jest do zamieszczenia informacji o ich pochodzeniu.

Zabronione jest kopiowanie, reprodukcję i rozpowszechnianie materiałów graficznych, tj. ilustracji, rycin, zdjęć, itp.

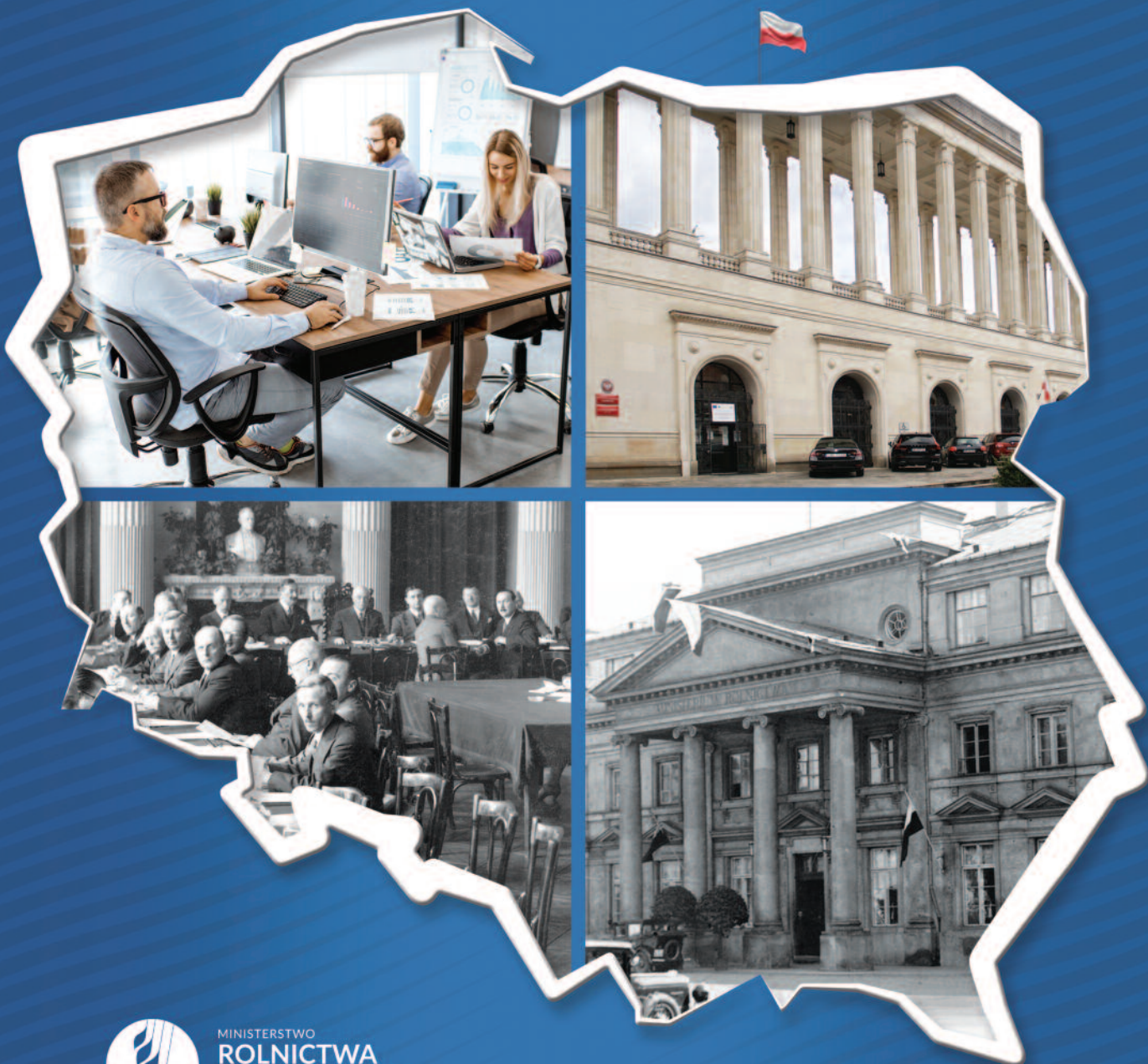
#Pomagam**Ukrainie**

Chcesz wesprzeć uchodźców?

Ви тікаєте від війни
і шукаєте допомоги?
Ви хочете підтримати
біженців?

pomagamukrainie.gov.pl

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

1922

100

— LECIE —
SŁUŻBY CYWILNEJ

2022